

ว.๒๖๔
๒๕๖๓
๖

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ระเบียบปฏิบัติ และการยอมรับตนเอง
ของเท็กซัส

๒๖ ก.ย. ๒๕๖๓

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตึก ๒๓ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ โทร ๓๑๒๑๖๗๖ ๓๑๑๖๐๖๘

ปริญญาโท

ของ

สุริยา เหมตะศิลป์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม ๒๕๖๓

๖๕๖๖

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปฏิญานีพจน์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

.....*พ.อ.อ.*..... ประธาน

.....*ส.อ.*..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ดวงเดือน ศาสตราจารย์
และอาจารย์สมคิด บุญเรือง ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น แนะนำ ตลอดจน การแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนที่ให้ความสะดวกและความร่วมมือในการทดสอบเพื่อ
การศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณคุณอุษา หัชชะวณิช ที่ได้ร่วมสร้างแบบทดสอบวัดการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรม และช่วยเหลือจนปริญญานิพนธ์สำเร็จ และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือให้
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จด้วยดีทุกคน

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ที่ได้ให้กำลังใจตลอดมา

สุรียา เหมตะศิลป์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 5
	✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า 6
	✓ ขอบเขตของเมืองตน 6
	✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า 7
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 8
	ทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของเพียเจต์ 9
	ทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก 11
	ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเรื่องจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญา 14
	ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเรื่องจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับตนเอง 15
	อิทธิพลของสังคม สภาพแวดล้อมที่มีต่อจริยธรรม 18
	อิทธิพลของเพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาที่มีต่อ จริยธรรม 19
	✓ สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า 20
3	× วิธีดำเนินการ 21
	✓ กลุ่มตัวอย่าง 21
	✓ เหตุผลในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 22
	✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 23
	✓ วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล 25
	✓ วิธีจัดการกระทำกับข้อมูล 26

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
	ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล	29
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย	30
5	บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	41
	✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	41
	✓ กลุ่มตัวอย่าง	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	41
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	อภิปรายผล	44
	ข้อเสนอแนะ	48

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ กลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงและกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาค่ำ 32
2	เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการยอมรับตนเองของกลุ่มที่มี ระดับสติปัญญาสูงและกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาค่ำ 34
3	เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ กลุ่มที่มีการยอมรับตนเองสูงและกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองต่ำ 36
4	สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และ การยอมรับตนเอง 38
5	เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ กลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและกลุ่มที่อยู่ในจังหวัดปัตตานี 40

บทนำ

สิ่งที่¹เป็นปัญหาสำคัญในการก้าวร่งชีวิตของมนุษย์เราก็คือ ความสามารถที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข มีคนจำนวนไม่น้อยที่พิจารณาตนเอง และพิจารณาสังคมไม่ละเอียดรอบคอบพอ การที่รู้จักตนเองน้อยไป หรือรู้จักสังคมน้อยไป ต่างก็เป็นสาเหตุที่ทำให้การปรับตัวในสังคมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ ยังจะต้องมีหลักการอันเป็นสากล เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคลและเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขได้ หลักการอันนั้นก็คื หลักการแห่งจริยธรรมที่ทางการศึกษาและสังคมทั่วโลกกำลังเรียกร้องกัน ในภาวะที่ความเลื่อมทรวง้านจิตใจของสมาชิกในสังคมเพิ่มสูงขึ้น ควบคู่ไปกับความเจริญทาง้านวัตถุ หลักการแห่งจริยธรรมน่าจะเป็นแนวทางในการช่วยพัฒนาจิตใจมนุษย์เราให้ดีขึ้นได้

เมื่อความสำนึกในเรื่องความตองการทางจริยธรรมมีมากขึ้น ก็จำเป็นต้องเข้าใจจุดเริ่มต้นและธรรมชาติของเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ดังที่ โบลส์ (Bowles, citing Lickona, 1976 : หน้าก้าน่า) ได้เคยตั้งคำถามไว้ว่า คนเราจะมีจริยธรรมได้อย่างไร ความรู้สึกผิดชอบคืออะไร การที่จะเป็นบุคคลผู้มีหลักการนั้นหมายถึงอะไร องค์ประกอบอะไรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน นอกเหนือจากที่มีอิทธิพลต่อความคิดเชิงจริยธรรมของพวกเขา พ่อแม่และสังคมสามารถที่จะทำอะไรเพื่อช่วยให้เด็ก ๆ ได้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะทางจริยธรรม ปัจจุบันนี้มนุษย์เราทำอะไรบ้างเกี่ยวกับพัฒนาการและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และอะไรที่ยังคงเหลือให้เรียนรู้อีก /

การยกระดับจิตใจของประชากร มีโชหน้า²ที่ของนักวิชาการหรือนักสอนศาสนา นักการศึกษา นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักแนะแนว หรือ ครู อาจารย์เท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องช่วยกันตามบทบาทหน้าที่ของตน ส. ศิวรักษ์ (สุลักษณ์ ศิวรักษ์ 2521 : 29) ได้แสดงเจตจำนงค์ไว้ว่า "มีบทบาทอะไรบ้างที่ม

จะช่วยเพื่อนมนุษย์ โดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ ให้มีความกล้าหาญในทางจริยธรรม ให้มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ ให้มีการรักความดี รักความถูกต้อง รังเกียจความหมางไหวหลังหลอก" ความตั้งใจที่จะมีส่วนช่วยในการยกระดับจิตใจของสมาชิกของสังคม เช่นนี้ เป็นเข็มชี้ให้เห็นถึงความสำนึกในหน้าที่ของสมาชิกที่ดีของสังคมที่จะหันหน้าเข้ารวมแก้ปัญหาอย่างแท้จริง

บทบาทของการศึกษาคือ หน้าที่ที่จะต้องปลูกฝังความรู้สึกผิดชอบ (conscience) หรือจริยธรรม (morality) ลงในตัวของเด็ก เพื่อให้เขาเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของชาติต่อไป ดังที่ วิกฤษ วิเชียรโชติ (วิกฤษ วิเชียรโชติ 2513 : 33 - 44) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กจะเป็นพลเมืองที่มีความสามารถได้ก็ต่อเมื่อเขาเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งปัจจัยทางส่วนตัวและทางสังคมประกอบกัน หากขาดปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งแล้ว จะมีผลทำให้การดำรงชีวิตและพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กพลอยเสื่อมไปด้วย ดังนั้น ถ้าเราต้องการจะพัฒนาบุคคลให้ เป็นพลเมืองดีของชาติ เราควรจะเร่งเร่งการพัฒนาบุคลิกภาพควบคู่ไปด้วย เนื่องจากการแก้ปัญหาทางบุคลิกภาพจะส่งผลโดยตรงถึงการแก้ปัญหาทางสังคมได้

การศึกษาปัจจุบันมุ่งถึงการที่จะสร้างคนให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นกำลังของชาติ เช่นกัน ดังที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาที่พึงประสงค์จะต้องเป็นการศึกษาที่เสริมสร้างความคิด ทักษะ และทัศนคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนมีส่วนรวมอยู่ แล้วนำความรู้อย่างเข้าใจมาไขแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้นโดยกลมกลืนกับธรรมชาติ (สิปปนนท์ เกตุทัต 2518 : 14) ส่วนหนึ่งของความรู้ ความเข้าใจที่จะนำมาไขปัญหาและเสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้นก็คือ ความรู้ความเข้าใจในจริยธรรม เพราะจริยธรรมตามความหมายโดยทั่วไปแล้วหมายถึง การที่บุคคลมีความเห็นอกเห็นใจ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีความเมตตากรุณาช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกงเห็นแก่ใจ ซึ่งรวมความแล้วหมายถึง ความรู้สึกผิดชอบ (สุเชษฐ์ มาเทิ้ม 2519 : 12)

ความรู้สึกผิดชอบของบุคคลนั้นสามารถศึกษาจากการแสดงออกทางพฤติกรรมของเขาได้ดังนี้ (Grinder. 1962 : 803 - 826)

๑. การที่บุคคลมีการตอบสนองภายในต่อความรู้สึกผิด นั่นคือ การที่บุคคลตำหนิตัวเอง การพิจารณาโทษตนเอง หรือเกิดความรู้สึกเสียใจว่าตนได้กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดพลาดไป

๒. พฤติกรรมที่พยายามปลดปล่อยความรู้สึกผิด เช่น การสารภาพว่าตนได้กระทำผิดไปแล้ว ตลอดจน ความพยายามที่จะให้ตนเองถูกลงโทษเพื่อเป็นการชดเชยกับการกระทำความผิด

๓. การต่อต้านความรู้สึกผิด เช่น การมีปฏิกิริยาโต้ตอบการกระทำความผิดนั้น ๆ ตลอดจน การกระทำตรงกันข้ามกับความตองการจริง เป็นต้น

๔. การต้านทาน การยั่วยู่ให้กระทำความผิด (resistance to temptation) ความรู้สึกผิดชอบ (conscience) หรือเรียกอย่างหนึ่งว่าจริยธรรม (morality) ในทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg) โคลเบอร์กได้กล่าวถึงจริยธรรมว่าเป็นการตัดสินใจถึงความถูกต้องเหมาะสมของพฤติกรรม แต่ไม่ใช่การตัดสินใจถึงความถูกต้องทุกอย่างจะเป็นจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงสุดนั้นจะมีลักษณะเป็นเหตุผลสากล กว้างขวางไม่ขัดแย้งกัน และมีรากฐานจากควมมีหลักการและเป็นอุดมคติ

(Kohlberg. 1971 : 405)

การที่เราต้องการจะให้เยาวชนของชาติหรือสมาชิกของสังคมมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เราต้องปลูกฝังทัศนคติและการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม (moral judgement) ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กเสียก่อน เพราะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของบุคคลนั้น (Psychology Today. 1972 : 149) เหตุผลเชิงจริยธรรมที่กล่าวถึงนี้ หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันติก 2520 : 5)

พฤติกรรมของวัยรุ่นโดยเฉพาะในเรื่องจริยธรรม เป็นพฤติกรรมที่น่าได้รับการติดตามและศึกษาว่าพวกเขามีพัฒนาการด้านจริยธรรมมากน้อยเพียงไร เด็กวัยรุ่นมักจะเจ้าอารมณ์เจ้าคิดเจ้าแค้น ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง สาเหตุเพียงเล็กน้อยอาจจะกลายเป็น

เรื่องใหญ่โตได้ นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นยังชอบทำอะไรแปลก ๆ ที่ไม่เหมือนคนอื่นอีกด้วย (Hall อ้างอิงมาจาก นาฏเจสึยว สุมาวงศ์ 2508 : 4) และเฮอร์ล็อก (Hurlock. 1949 : 1 - 2) ไก่กล่าวถึงเด็กวัยรุ่นทั้งหลายว่า เป็นระยะที่พัฒนา ทาง ค่านิยม ทาง ค่านิยม ชีวิต ทั้ง ค่านิยม ร่างกาย และ จิตใจ เป็นช่วงเวลาของการเจริญงอกงาม และการเปลี่ยนแปลงในแทบทุกด้านของเด็ก คือ ร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ เป็นช่วงเวลาที่ได้รับสิ่งใหม่ ๆ ทั้งค่านิยม ประสพการณ์ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์กับเพื่อน และความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มักเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว การเปลี่ยนแปลงจากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ในระยะแรก จึงดูเหมือนว่า ปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันในตัวเด็ก เด็กวัยรุ่นจึงไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อปัญหาเหล่านั้นได้ จากปัญหาต่าง ๆ นั้นสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ปัญหาที่ตัวเด็กเอง และ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และบุคคลภายนอก ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นในสภาพใด เวลาใดก็ได้ ที่เด็กเกิดความรู้สึกว่าไม่สามารถจะหาวิธีการ เพื่อสนองความต้องการที่พึงพอใจได้ ผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กหลายท่าน เช่น สุพัตรา สุภาพ (สุพัตรา สุภาพ 2507 : 74) ได้พบว่า เด็กกระทำผิดกฎหมาย จะอยู่ในวัย 14 - 18 ปี วาฬิง ศิริวิเชียร (วาฬิง ศิริวิเชียร 2508 : 11) พบว่า เยาวชนทั้งชายและหญิงอยู่ในเกณฑ์อายุ 16 ปี กระทำผิดกฎหมายอยู่ในอันดับหนึ่ง คือ ร้อยละ 28.88 อันดับสอง อายุกว่า 15 ปี ร้อยละ 25.88 และแคทเทลกับเชอร์ (Cattell and Scheir. citing Nuanpen Wichiarajote. 1968 : 101) ได้กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่เด็กน่าจะไขว่คว้าแสวงหาความคิดเกี่ยวกับ "ตน" ได้อย่างมั่นคง ทั้งนี้ เพราะหากเขาพบว่า ความวิตกกังวลเริ่มมีปริมาณคงที่ในวัยรุ่น ประมาณ 15 ปี ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมในวัยรุ่นนั้น วัยรุ่นตอนต้น (early adolescence) จึงเป็นวัยที่น่าสนใจและน่าศึกษา

จากทฤษฎีและผลการวิจัยต่าง ๆ พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม หรือเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้นมีหลายอย่างด้วยกัน เช่น อายุ ระดับการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู สถานะทางเศรษฐกิจ การยอมรับตนเอง ระดับสติปัญญา ความสันทัดทางภาษา การควบคุมตนเอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันติก 2520 : 10, 46, 196)

(Goslin. 1973 : 374) (Lickona. 1976 : 21, 92) (Kay. 1975 : 13, 45, 195 - 196) การที่จะศึกษาคนควาเพื่อหาข้อยุติในเรื่องของจริยธรรมจึงเป็นไปได้ยาก ผู้สนใจจึงเลือกศึกษาในแง่หนึ่งแง่ใดที่ตนสนใจ และขยายการศึกษาคนควาให้กว้างขวางออกไป

ในเรื่องของสติปัญญาจะเกี่ยวข้องกับจริยธรรมมากน้อยแค่ไหนนั้น จากการศึกษาของหลายท่าน เช่น โคลเบอร์ก (Kohlberg) อารอนฟรีด (Aronfreed) มิเชลและมิเชล (Mischel & Mischel) และเซลแมน (Selman) ได้มีความเห็นขัดแย้งกันว่า สติปัญญา (intelligence) สัมพันธ์กับเหตุผลเชิงจริยธรรม (moral judgement) และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม (moral behavior) มากหรือไม่ สมรรถภาพทางสติปัญญาสูง จะทำให้เกิดพัฒนาการเชิงจริยธรรมสูงหรือไม่ (Lickona. 1976 : 21) ส่วนในเรื่องของการยอมรับตนเอง (self-acceptance) นั้น พบว่า วัยรุ่นที่มีการยอมรับตนเองดี จะปรับตัวได้ดี และรู้สึกว่าเป็นสุข วัยรุ่นที่มีความสุขนั้นจะมีปรัชญาของชีวิตที่จะนำชีวิตของตนเองจากความเลวไปสู่ความดี ชื่นชม และเป็นสุขที่ได้ทำดี และไม่เสียใจจนเกินไป หากสิ่งต่าง ๆ นั้นไม่เหมือนอย่างที่ตนชอบหรือคิด (Hurlock. 1967 : 688) จากความสำคัญของจริยธรรมอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพและจากองค์ประกอบที่ยังมีความเห็นขัดแย้งกัน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเองจะมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายของการศึกษาคนควา

1. เพื่อทราบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงและต่ำ
2. เพื่อทราบความแตกต่างของการยอมรับตนเองในผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงและต่ำ
3. เพื่อทราบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในผู้ที่มีการยอมรับตนเองสูงและต่ำ
4. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง
5. เพื่อทราบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในผู้ที่มีอนุวัฒนธรรม (sub-culture) ต่างกัน

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วยความเห็นอกเห็นใจกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ความเมตตากรุณาช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกงเห็นแก่ได้

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ของ โกลเบอร์ก คือ

- 1) ชั้นยึดหลักการหลบหลีกการลงโทษ
- 2) ชั้นยึดหลักการแสวงหารางวัล
- 3) ชั้นยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ ใฝ่หาการยอมรับ
- 4) ชั้นยึดหลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม
- 5) ชั้นยึดหลักการทำตามความรับผิดชอบและเคารพตนเอง
- 6) ชั้นยึดถือคุณคตินิสาถ

วัดไคควยแบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ผู้วิจัยและ อุษษา ทัชชะวนิช สร้างขึ้นร่วมกัน

การยอมรับตนเอง หมายถึง ความรู้สึกและเจตคติรวบยอดเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นในเรื่องร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา วัดไคควยแบบทดสอบวัดการยอมรับตนเองของ วันเพ็ญ อายุกา

ระดับสติปัญญา หมายถึง ระดับสติปัญญาที่วัดไคควยแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาของ เวคส์เลอร์ (Wechsler Intelligence Scale for Children)-WISC) ระดับสติปัญญาสูง คือ ผู้ที่ไคคะแนนตั้งแต่ 111 ขึ้นไป คือ เหนือระดับปกติ และระดับสติปัญญาต่ำ คือ ผู้ที่ไคคะแนนตั้งแต่ 89 ลงมา คือ ต่ำกว่าระดับปกติ

อนุวัฒนธรรม หมายถึง วัฒนธรรมย่อย ที่มีองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ สังคม ความเจริญทางเทคโนโลยีต่างกันของกรุงเทพมหานครกับจังหวัดปัตตานี

เด็กวัยรุ่นตอนต้น หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับอายุ 15 ปี ถึง 15 ปี 11 เดือน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

จริยธรรมในความหมายโดยทั่วไปแล้วหมายถึงการที่บุคคลมีความเห็นอกเห็นใจกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน, มีความเมตตากรุณาช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ ไม่คคโกงเห็นแก่ได้ ซึ่งรวมความแล้วหมายถึงความรู้สึกผิดชอบ (สุเชษฐ์ มาเหรัมย์ 2519 : 2) บุล (Bull. 1969 : 6) ได้กล่าวถึงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไว้ว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมาจากความคิดรวบยอดทางจริยธรรม เป็นการตัดสินใจว่าอะไรถูกอะไรผิด และเมื่อสิ่งนี้มีความสมบูรณ์พร้อมตามเวลาและประสบการณ์ และได้ลงรากอย่างลึกซึ้งแล้ว ก็จะส่งผลถึงการแสดงพฤติกรรมทางคานจริยธรรมออกมา มิเชลและมิเชล (Mischel & Mischel. 1976 : 84) ได้กล่าวไว้ว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ความประพฤติเชิงจริยธรรม และการบังคับตนเองทั้งหมดนี้ต่างก็เกี่ยวเนื่องกับความพยายามของมนุษย์ที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับความคิด ความเลว ความถูก และความผิด การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะเกี่ยวกับการประเมินถึงความดี ความเลว หรือความถูก ความผิด และอะไรที่คนเราควรจะทำ โคลเบอร์ก นักจิตวิทยาสังคมชาวอเมริกันผู้ศึกษาในเรื่องจริยธรรมได้กล่าวไว้ว่า จริยธรรมมีพื้นฐานมาจากหลักการของความยุติธรรม ไม่ใช่ความเพ้อคลั่ง ไม่ได้เอาคนอื่นมาเป็นเครื่องบังพลาญ เพื่อความเชื่อหรือความคิดของใคร เพียงแต่ทำเพื่อแสดงความเคารพต่อบุคคล เพื่อที่จะปฏิบัติต่อแต่ละบุคคลด้วยจุมงหมายที่ปราศจากขอแถมมากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุคคลด้วยวิธีการ หลักการของความยุติธรรมที่เคารพต่อบุคคลอื่นนั้นสูงไปกว่ากฎหมายอีก เพราะการเอียงเอียงของกฎหมายหรือสัญญาทางสังคม ก็อาจจะพิจารณาจากหลักการของความยุติธรรมนั่นเอง ปัญหาทางจริยธรรมก็จำกัดมาจากจุมงหมายของพัฒนาการเชิงจริยธรรม เหมือนอย่างความยุติธรรม และเพื่อที่จะขยายสิ่งนี้ทางจริยธรรม (สิทธิ หน้าที่ สวัสดิการ เสรีภาพ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับทางสังคม ฯลฯ) เพื่อที่จะวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางจริยธรรมที่สังเกตเห็นได้ รูปแบบของความยุติธรรมขั้นสูงสุด (Kohlberg's stage 6) / จริยธรรมจะ

แสดงให้เห็นเมื่อบุคคลใดตัดสินใจกระทำในแต่ละสถานการณ์ จากการตัดสินใจนั้นเราจึงจะทราบว่า เขามีจริยธรรมหรือไม่เพียงใด แต่ละสถานการณ์ การกระทำอาจจะต่างกันออกไป เพื่อความเหมาะสม เป็นการกระทำที่เกิดจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดี สามารถรู้อะไรถูกอะไรผิด เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจถึงความดี ความเลว ความถูกต้อง ความผิด แต่การตัดสินใจ ความถูกต้องทุกอย่างไม่ได้เป็นจริยธรรมเสมอไป เพราะการตัดสินใจนั้นเกี่ยวเนื่องด้วยหลายอย่าง เช่น ความสุนทรีย์ ความเทคนิค ความนิยม เจตคติ ฯลฯ การที่จะบอกว่าไม่ชอบคนนั้นเพราะเขาไม่หล่อ การตัดสินใจเช่นนี้ย่อมไม่ถือเป็นการตัดสินใจเชิงจริยธรรม จริยธรรมนั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะสากล มีความมั่นคง และตั้งอยู่บนพื้นฐานของอุคมคติ (Hoffman & Hoffman. 1971 : 384, 391, 405) (Luckona. 1975 : 5)

ทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget)

เพียเจท์ (Piaget) เป็นบุคคลแรกที่ได้อธิบายว่าเรื่องจริยธรรมของเด็ก เขาอธิบายว่า จริยธรรมมีแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทุกชนิด และในการเล่นต่าง ๆ ของเด็ก ก็จะต้องมีกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบซับซ้อนแฝงอยู่ในการเล่นนั้น ๆ ดังนั้นในการเล่นของเด็ก เขาให้ข้อสังเกตว่าในกฎเกณฑ์การเล่นนั้นมีปรากฏการณ์ที่ควรศึกษาสองอย่างด้วยกัน คือ

1. การมีทัศนคติกฎเกณฑ์ หรือระยะที่เด็กยึดถือกฎเกณฑ์จากภายนอก (heteronomous) ซึ่งอยู่ในช่วงอายุก่อน 8 ปี เป็นระยะที่พ่อแม่ ผู้ใหญ่ มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กอย่างเด่นชัด เด็กจะยึดถือกฎเกณฑ์ตายตัว ผิดเป็นผิด ถ้าทำผิดต้องได้รับโทษโดยไม่คำนึงถึงแรงจูงใจ หรือเหตุแห่งการกระทำนั้น

2. ความสำนึกในกฎเกณฑ์ หรือระยะที่เด็กมีกฎเกณฑ์ของตัวเอง (autonomous) ในการเล่นเกม ก็คือความคิดที่เด็กในระดับอายุต่าง ๆ คิดขึ้นมาเล่นกับเกม ระยะนี้เป็นระยะที่จริยธรรมของเด็กพัฒนาขึ้นสู่ระดับที่มีความคิดเป็นของตนเอง เด็กจะมีจริยธรรมในลักษณะที่คำนึงถึงความยุติธรรม และพิจารณาถึงเหตุและผลของการกระทำด้วย

เพียเจท์ ได้เสนอแนวคิดว่าการที่เด็กเปลี่ยนการรับรู้กฎเกณฑ์ที่ตายตัว (absolutism) จากผู้มีอิทธิพลภายนอกเป็นกฎเกณฑ์ของตัวเองที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับของผู้อื่น (relativism) เนื่องจากพัฒนาการทางสติปัญญา อายุ และการมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน /

ในการฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ มีวิธีการ 4 ขั้นที่เด็กตั้งแต่อายุน้อยจนอายุมากขึ้นนำมาใช้

ขั้นที่ 1 เด็กจะพยายามทำตามอย่างคนอื่น เขาเล่นอะไรก็เล่นตาม เพราะยังไม่รู้จักกฎเกณฑ์การเล่นอะไรเลย

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นที่ใช้ตัวเองเป็นศูนย์ โดยก่อรูปพฤติกรรมขึ้นมาจากตัวของตัวเอง รวมกับการตามอย่างพฤติกรรมของคนที่เล่นเป็นแล้ว มุ่งเล่นเพื่อต่อสู้เอาชนะเพียงอย่างเดียว

ขั้นที่ 3 ส่วนมากมีในเด็กอายุ 7 ถึง 8 ปี เป็นขั้นที่เกิดความร่วมมือกันในระหว่างผู้เล่น เด็กมุ่งความสนใจไปที่การเล่นตามกฎเกณฑ์เพื่อตอบโต้กัน มิใช่มุ่งจะเล่นเพื่อเอาชนะแต่เพียงอย่างเดียว

ขั้นที่ 4 ในขั้นนี้เป็นการเล่นที่มีใช้เพื่อความร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว แต่เด็กมีความสนใจทำตามกฎเกณฑ์ด้วยความรู้สึกมีคอบเฉพาะของตัวเอง

นอกจากนั้น เพียเจต์ ยังได้ตั้งกฎเกณฑ์ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบ่งออกเป็น 6 เกณฑ์ดังนี้

1. การตัดสินจากความเจตนากระทำ (intentionality in judgement)
เด็กเล็กจะมีแนวโน้มที่จะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี โดยตัดสินจากปริมาณที่เกิดขึ้น แต่เด็กโตจะตัดสินจากความเจตนาจะกระทำของบุคคล เช่น การให้เด็กตัดสินว่าในระหว่างเด็กที่ทำถ้วย 5 ใบแตกในขณะที่ช่วยแม่ล้าง กับเด็กที่ทำถ้วย 1 ใบแตกในขณะที่จะชโมยขนมใครจะเป็นคนไม่ดี ในเด็กอายุ 4 ปี เกือบทั้งหมดจะตอบว่าคนที่ทำของเสียหายมากเป็นคนไม่ดี ส่วนในเด็ก 9 ปี ส่วนใหญ่จะตอบว่าคนที่ชโมยเป็นคนไม่ดี

2. การตัดสินที่เกี่ยวข้องมาจากบุคคลอื่น (relativism in judgement)
เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำ ถูก ผิด จากความเชื่อว่าจะคนอื่นก็คิดเช่นเดียวกันนี้ และความเชื่อความเห็นของผู้ใหญ่ยอมถูกเสมอ ตัวอย่างเช่น ครูห้ามเพื่อน ๆ ไม่ให้ช่วยเด็กชโมยคนหนึ่งทำเลข แต่เพื่อนรักของเขาแอบช่วย ให้ตัดสินว่าเพื่อนคนนั้นทำผิดหรือถูกที่ช่วยเหลือ ในเด็ก 6 ปี ส่วนใหญ่จะตอบว่าทำผิด แต่เด็ก 9 ปี จะตอบว่าตอกลงแล้วแต่สถานการณ์ เพราะเหตุผลแค่นี้ยังตัดสินไม่ได้

3. ความไม่เกี่ยวข้องกับบทลงโทษ (independence of sanction)
เด็กเล็กมักจะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี เพราะจะทำให้ถูกลงโทษ ส่วนเด็กโตจะ

ตัดสินการกระทำว่าไม่ดี เพราะสิ่งนั้นไปขัดกับกฎเกณฑ์และจะเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น ดังตัวอย่าง เด็กที่อยู่ในโอวาทคนหนึ่ง แม่ให้เลี้ยงน้องในขณะที่แม่ไม่อยู่บ้าน แต่เมื่อแม่กลับมาถึงบ้านเห็นน้องร้องไห้เนื้อตัวสกปรกมอมแมมกกอยู่ใต้เตียง ขณะที่เด็กคนนั้นกำลังขงนมอยู่ แม่จึงตีเด็กคนนั้นเป็นการลงโทษ ในกรณีที่ดูแลน้องไม่เรียบร้อย ในเด็ก 4 ขวบส่วนใหญ่จะตอบว่า เด็กคนนี้เป็นเด็กไม่ดีเพราะถูกแม่ทำโทษ ส่วนเด็ก 7 ปี ส่วนใหญ่จะตอบว่าเด็กคนนี้เป็นเด็กไม่ดีเพราะถูกทำโทษก็ตาม

4. การใช้ระบบตาต่อตา (use of reciprocity) ในเด็กเล็กมักจะไม่ใช่ระบบตาต่อตาในการพิจารณาตัดสินบุคคล แต่ในเด็กโตมักจะใช้บ่อย เช่น เด็ก 10 ปี เมื่อถามว่าถ้ามีคนมาทุบเรา เราควรทำอย่างไร จะเฝ้าตอบว่าให้ทุบเขากลับคืนไป

5. การใช้การลงโทษเพื่อล้างบาปและกตัญญู (use of punishment as restitution and reform) ในเด็กเล็กจะสนับสนุนให้มีการลงโทษอย่างหนัก เพื่อกตัญญูผู้กระทำผิด ส่วนเด็กโตขึ้นจะมีความคิดเช่นนั้นน้อยลง

6. การยึดหลักธรรมชาติของความโชคร้าย (naturalist views of misfortune) ในเด็กอายุ 6 ปี มีแนวโน้มที่จะคิดว่า คนที่กำลังทำผิดแล้วเกิดมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นนั้นเป็นเพราะพระเจ้าลงโทษ ตัวอย่างเช่น คนกำลังขโมย และถูกไฟฟ้าช็อตตาย เด็กเล็กจะถือว่าเป็นการลงโทษของพระเจ้า

(Piaget. 1962 : 1 - 43) (Piaget & Inhelder. 1969 : 122 - 127)

ทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

จากทฤษฎีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget) โคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้นำมาเป็นพื้นฐานในการจัดระดับจริยธรรมของเด็ก โดยเขาได้แบ่งระดับจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ และในแต่ละระดับมีชั้นย่อย ๆ อีก 2 ชั้น รวมเป็นขั้นพัฒนาการ 6 ชั้น ดังนี้

ก. ระดับก่อนกฎเกณฑ์หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม (preconventional level) เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุต่ำกว่า 9 ขวบ และวัยรุ่นบางคนหรือวัยรุ่นวัยผู้ใหญ่ส่วนมากที่ประกอบอาชญากรรม ระดับนี้เป็นระดับที่รางวัลและการลงโทษเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ เป็นการตัดสินใจกระทำตามการที่ถูกลงโทษและการคุกคามของผู้ใหญ่ เช่น การตัดสินใจว่าเด็กคนนี้ไม่ดี เพราะโดนแม่ดุและตีบ่อย ๆ ฉะนั้น การกระทำที่ถูกต้องจึงหมายถึง การเชื่อฟังผู้มีอำนาจเหนือกว่า เหตุผลในการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดขึ้นอยู่กับการไม่ให้ถูกลงโทษเป็นเรื่องสำคัญ

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล ถูความพอใจของตัวเองเป็นหลัก เป็นการตัดสินใจกระทำตามใจตัวเอง มักเป็นในรูปที่ต้องการรางวัลจากผู้อื่น การที่ทุกคนทำในสิ่งที่เขาต้องการ เป็นสิ่งที่ถูกต้องแม้การกระทำนั้นจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม นับเป็นเหตุผลส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม ชอบการแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกัน แสดงออกในลักษณะคาตอตา หรือหนีไปโกมา

ข. ระดับตามกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามสังคม และประเพณีนิยม (conventional level) เป็นระดับที่มีในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ส่วนมากในทุก ๆ สังคม การคำนึงและยกย่องชมเชยจากสังคมเป็นสิ่งที่ควบคุมความประพฤติ

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการไต่หากการยอมรับและความพอใจ มีความสำนึกในความเป็นเด็กดี (good-boy) กระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี โดยดูจากตัวอย่างเฉพาะในหมู่คณะของตน ซึ่งอาจไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปก็ได้

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ เป็นการตัดสินใจกระทำตามระเบียบของสังคม และเพื่อคงไว้ซึ่งคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจจะมีอิทธิพลต่อจริยธรรม ความรู้สึกนึกคิดเกิดขึ้นถ้าถูกลงโทษหรือไม่ได้รับการยอมรับจากผู้มีอำนาจทางกฎหมาย ความถูกต้องขึ้นอยู่กับสังคมหรือสถาบัน บทบาทหน้าที่ของคนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม

ค. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ หรือระดับทำตามจริยธรรมของตัวเอง (postconventional level) วัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีจริยธรรมในระดับนี้ และมักจะเป็นอายุ 20 ปีขึ้นไป บุคคลระดับเหนือกฎเกณฑ์จะเป็นผู้ซึ่งแยก "ตน" ออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่นและกำหนดค่าของเขาในรูปของหลักจริยธรรมที่ตนเลือก คนในระดับเหนือกฎเกณฑ์บางคนจะเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคม แต่การยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรมโดยทั่วไปที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นที่ยอมรับกัน และเป็นรากฐานของกฎของสังคม (society's rules) หลักจริยธรรม

เหล่านี้ในบางกรณีจะเกิดขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งในกรณีเช่นนี้พวกเหนือกฎเกณฑ์จะพิจารณาตัดสินโดยใช้หลักจริยธรรมมากกว่าที่จะใช้กฎเกณฑ์

ขั้นที่ 5 ใช้หลักการเคารพตนเอง หรือการกระทำตามสัญญา เป็นการตัดสินการกระทำตามกฎเกณฑ์และสัญญา เป็นจริยธรรมที่ผูกพันกับกฎหมายและหลักประชาธิปไตย แรงจูงใจที่สำคัญ คือ ประโยชน์สุขของสังคม ไม่ทำคนให้ขัดคอสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้คน ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องของมนุษยชาติเริ่มมีขึ้น

ขั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากล เป็นการตัดสินการกระทำตามความรู้สึกนึกชอบชั่วดีของตน เป็นจริยธรรมที่มีหลักมโนธรรมของตนเอง แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึกถูกต้องขึ้นอยู่กับตัวเอง ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องนั้นยึดหลักประชาธิปไตย และเคารพในคุณค่าความสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุก ๆ คน

(Kohlberg. 1970 : 37 - 43, 1971 : 400, 1973 : 376, 1976 : 32 - 33)

นอกจากที่เพียเจต์ และโคลเบอร์กได้ศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมแล้วยังมีคนอื่น ๆ อีกหลายคนที่ได้ศึกษาในเรื่องนี้ ซึ่งในจำนวนนั้น คือ เพค (Peck. 1960 : 98 - 150) ซึ่งเขาได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไว้เป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ไม่มีจริยธรรมอะไรเลย ซากความรู้สึกว่าสิ่งใดก็ตามที่ตัวเองกระทำลงไปนั้นมีผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร ผู้ที่มีจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ได้แก่ เด็กทารกในหมู่บ้านเรียนอาจมีอยู่บางแต่น้อยราย

ขั้นที่ 2 เป็นการกระทำเพื่อตนเอง สนใจในเรื่องของตนเองว่าตนเองมีความต้องการอะไรบ้าง และหาตามอารมณ์หรือความพอใจของตัวเองฝ่ายเดียว ตัวเองชอบอะไรหรือพอใจอะไรก็ทำสิ่งนั้น ทำทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่ตนพอใจที่จะทำนั้นไม่เป็นที่พอใจของคนอื่น

ขั้นที่ 3 เป็นการกระทำตามเพื่อนฝูง หรือทำตามแบบแผนที่เหมาะสม เขาปฏิบัติกันอยู่ เพื่อน ๆ ทำอะไรก็ทำตามเขาไปโดยไม่ใคร่ครองว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งดีหรือเลว หรือเป็นผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร

ขั้นที่ 4 เป็นการกระทำตามระเบียบ แต่ขาดความเข้าใจในเรื่องเหตุผลว่าทำไมต้องทำสิ่งนั้น

ขั้นที่ 5 เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผล และสติสัมปชัญญะ ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุด เป็นการปฏิบัติที่เป็นผลดีที่สุดต่อทุก ๆ คน ถึงแม้ว่าบางครั้งจะจำเป็นต้องละเมิกระเบียบแบบแผน หรือผิดแผกไปจากหลักการปฏิบัติของหมู่คณะไปบ้างก็ตาม

ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเรื่องจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญา

เพียเจต์ เป็นผู้ริเริ่มความคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมเกิดมาจาก ความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของ บุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น พร้อมทั้งยังกล่าวด้วยว่า พัฒนาการทาง จริยธรรมเป็นขนานไปกับการพัฒนาการทางสติปัญญา (Flavell. 1963 : 291)

เพียเจต์ (Piaget and Inhelder. 1969 : 122 - 123) พบว่า การตัดสินใจพฤติกรรม ของเด็กอายุต่ำกว่า 9 ขวบ จะไม่คำนึงถึงสาเหตุ เหตุผล หรือผลที่ตามมา ยึดกฎเกณฑ์ตายตัว เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพียเจต์ เชื่อว่าเป็นเพราะชอบเชตจกัถทางเขาวนปัญญาของเด็กในวัยนี้ เมื่อเด็กอายุมากขึ้นจะบอกสภาพการต่าง ๆ กว้างขึ้น มีเหตุผลและมีแนวการตัดสินใจพฤติกรรม จากจริยธรรมของตัวเอง บุล (Bull. 1969 : 71) ได้ตรวจสอบพบความสัมพันธ์ ระหว่างระดับสติปัญญา กับเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างเด่นชัด เขากล่าวว่า สติปัญญาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในหลาย ๆ องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับเหตุผลเชิงจริยธรรม และจากการค้นพบในโครงการวิจัยเพื่อวัดการใช้เหตุผลในเรื่องราวของการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรม พบว่า สติปัญญาสัมพันธ์กันอย่างมีนัยกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Kay. 1975 : 68) ต่อมา ไลเคียต (Lydiat. citing Kay. 1975 : 68) พบว่า สติปัญญาและวุฒิภาวะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัย เบอร์ต (Burt อ้างอิงมาจาก เป็ลลิ่ง ณ นคร 2520 : 28) เห็นว่าการปรับปรุงตัวให้เข้าใน กรรลองของศีลธรรมนั้นเกี่ยวกับระดับสติปัญญา เขาได้ศึกษาเรื่องนี้โดยการสอบสวนระดับ สติปัญญาของพวกเด็กเหลือขอ 107 คน อายุตั้งแต่ 6 - 15 ขวบ เด็กพวกนี้มีสันคานต่าง ๆ กัน เช่น ชีชโมย ชีชอ เกกมะเหรก เกลโดด ชมขึ้นหญิง ทำสายวัตถุสิ่งของ เป็นต้น อายุ ปฏิทินโดยเฉลี่ยของพวกเด็กเหล่านี้ 13.2 ปี อายุปัญญาโดยเฉลี่ย 11.3 ปี เท่านั้น แปลว่า อายุปัญญาต่ำกว่าอายุจริงประมาณ 2 ปี คำนวณ I.Q. โดยเฉลี่ยได้ 85.6 ในการวิเคราะห์

แยกประเภทเด็กพวกนี้ออกเป็นพวก ๆ ปรากฏว่า มีพวกจิตพรามอัยร้อยละ 7 พวกโง่มาก ร้อยละ 20 พวกโง่พอประมาณ ร้อยละ 44 พวกสติปัญญาปานกลางมีร้อยละ 2 เท่านั้น จากการสอบสวนนี้แสดงถึงพวกที่คอยจริยธรรมหรือเหลือขอนั้น ส่วนมากจะมี I.Q. ค่า นักจิตวิทยาอีกท่านหนึ่ง คือ โคลเบอร์กได้ศึกษาเด็กในระดับอายุต่าง ๆ คือ 7, 10, 13, และ 16 ขวบ พบว่า ขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรม 3 ระดับ คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ ระดับตามกฎเกณฑ์ และระดับเหนือกฎเกณฑ์ พัฒนาไปตามลำดับขั้นสัมพันธ์กับอายุที่เพิ่มขึ้น และพบว่าการพัฒนาทางจริยธรรมจากระดับหนึ่งไปสู่ระดับหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับระดับเขาวนปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างระดับเขาวนปัญญาขั้นการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์กกับขั้นพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจของเพียเจต์ (Kohlberg. 1969 : 402) (Kohlberg. citing Mischel and Mischel. 1976 : 102) ในทำนองเดียวกัน เคอร์กิน (Durkin) ก็พบว่าระดับสติปัญญาของเด็กสัมพันธ์กับระดับของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่ เลอร์นเนอร์ (Lerner) ไม่ยอมรับว่าสติปัญญาของแต่ละบุคคลนั้นเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม เพราะแบบทดสอบมาตรฐานวัดความสามารถทางสมองประกอบด้วยคำถามซึ่งทดสอบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้วย คำถามที่มีส่วนคล้ายกันอาจทำให้คะแนนสัมพันธ์กัน (Kay. 1975 : 68)

ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเรื่องจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับตนเอง

การยอมรับตนเอง (self-acceptance) หมายถึง ความรู้สึก และเจตคติรวบยอด เกี่ยวกับตนเองของนักเรียนในเรื่องกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นความรู้สึกที่ว่าตนอยู่ในสภาพเช่นไร พอใจ หรือไม่พอใจในสภาพของตนเองมากน้อยแค่ไหน จุง (Jung) กล่าวว่า "ตน" (self) คือ ผลผลิตแห่งพัฒนาการอย่างหนึ่งสำหรับ ซัลลิแวน (Sullivan) เห็นว่า "ตน" เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ (dynamism) ซึ่งมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเรา "ตน" ย่อมเกิดจากการประสมประสานของประสบการณ์ต่าง ๆ นับตั้งแต่บุคคลถือกำเนิดมา "ตนแท้" (real self) นั้นไม่มี ถ้าจะมีก็คือ "ตนตามสังคมนิยาม" (reflected appraisal) จุง กล่าวว่า ถ้าบุคคลที่หักเหว่าเป็น "ตนจริง" แล้วจะทำให้เกิดความเคร่งเครียดในจิต จนอาจทำให้เป็นโรคประสาทได้

ส่วน ฮอร์นัย (Horney) มีความเห็นว่า คนเราย่อมมีทั้ง "ตนจริง" (real self) และ "ตนในอุดมคติ" (idealized self) ถ้าเราหลง "ตน" สองประเภทนี้ไปปนกันว่า "ตนในอุดมคติ" เป็น "ตนจริง" แล้วมักจะเกิดครอน (ประมวล ดิคกินสัน 2511 : 104 - 105)

บุคคลที่ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มักจะเป็นบุคคลที่ยอมรับตนเองได้ดี เพราะบุคคลที่ยอมรับตนเองมักจะปรับตัวได้ดีด้วย บุคคลที่ยอมรับตนเองมีลักษณะดังนี้ คือ เคารพตนเอง ใช้ชีวิตอย่างสบายด้วยตนเอง สามารถจะรู้ถึงความปรารถนาของตนเอง หรือรู้ถึงความหวัง ความกลัว ความเป็นศัตรูในตนเอง และยอมรับในแนวโน้มทางอารมณ์ของตน แต่ไม่ใช่ให้เกิดความพอใจในอารมณ์นั้น เพียงแต่เพื่อให้ทราบถึงธรรมชาติของความรู้สึกของตนเอง มีอิสระที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง และรับผิดชอบในการตัดสินใจนั้น ๆ (Hurlock. 1967 : 683 - 685) คอมบส์ (Combs) ได้อธิบายถึงวัยรุ่นที่ปรับตัวได้ดีว่า พวกเขาจะไม่หลงตนเอง หรือด้อมตนเกินไป แต่จะมองตนเองอย่างที่เขาเป็น และให้คุณค่าแก่ตนเองอย่างสมจริง เมื่อเกิดผลเช่นไร เขาไม่เคยโทษภูมิตีมีปัสจหรือสิ่งส่งมาย แต่จะสามารถใช้ประโยชน์จากตัวเขาเองเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการที่จะนำมาซึ่งความพึงพอใจแก่ตนเอง และผู้อื่น (Hurlock. 1967 : 685 - 686) แต่ในเด็กวัยรุ่นส่วนมากจะอยู่ระยะที่ไม่ค่อยยอมรับตนเอง เช่น เด็กหญิงอายุ 16 ปี แสดงถึงการไม่ยอมรับตนเองโดยกล่าวว่า "ทำไมฉันจึงเป็นคนไม่สวย ทำไมทุก ๆ คนจึงไม่ชอบฉัน" เหล่านี้เป็นต้น ความเข้าใจในตนเองนี้ มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจคนอื่น และอีกฝ่ายหนึ่งก็จะปฏิบัติตอบเช่นเดียวกัน (Strang. 1975 : 89) การที่เข้าใจตัวเองและเข้าใจคนอื่นนี้จะทำให้ปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งเป็นรากฐานของการเป็นผู้มีจริยธรรม, สุรางค์ โค้วตระกูล (สุรางค์ โค้วตระกูล 2511 : 130 - 137) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นว่าวัยรุ่นที่ยอมรับตนเองจะเป็นผู้ยอมรับตนเอง จะเป็นผู้ยอมรับทั้งส่วนดีและส่วนเสียของตนเอง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและอารมณ์ของตน ไม่ตั้งเป้าหมายไว้สูงกว่าความสามารถของตนเอง กล้าเผชิญปัญหาในชีวิตจริง และวัยรุ่นพวกนี้จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี และเป็นพลเมืองดีของชาติ ส่วนวัยรุ่นที่ไม่ยอมรับตนเอง พวกนี้จะเป็นพวกดีคนเดียว และไม่มีปมคอย มักไม่มีความสุข สุขภาพจิตไม่ดี จะหาทางออกในชีวิตด้วย ทางที่ไม่ถูกต้องสมควร บางคนก็หาทางแก้ปัญหาคือประพฤติผิดกฎหมาย

เชื่อได้ว่า เด็กวัยรุ่นปกติน่าจะมีการยอมรับตนเองมากกว่าวัยรุ่นที่กระทำผิด จากผลการค้นคว้าของ เบอร์คส์ (Burks) ที่ทำกับนิสิตกลุ่มที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี และกลุ่มที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัว กลุ่มละ 26 คน พบว่า ผู้ที่ปรับตัวได้ดี จะมีการมีตน มีความรู้สึกอบอุ่น เข้าใจ และเห็นใจผู้อื่น ฉลาด และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ เป็นคนเปิดเผย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตัวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม (Burks. citing Strang. 1958 : 14 - 15) และวัยรุ่นที่ยอมรับตนเองนี้ยังสามารถตัดสินใจหรือประมาณค่าด้วยตัวเขาเอง แทนที่จะทำตามคนอื่นหรือความคิดของคนอื่นอย่างล้นหลาม (Hurlock. 1967 : 188) จะเห็นว่าองค์ประกอบของพฤติกรรมที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่าจริยธรรมและการยอมรับตนเองมีองค์ประกอบที่ใกล้เคียงกัน เคย์ (Kay. 1975 : 13, 45, 195 - 196) ได้กล่าวไว้ว่า เริ่มจากระยะของทารก แสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขที่เป็นพื้นฐานของจริยธรรมซึ่งต้องมีขึ้นก่อนพัฒนาการทางจริยธรรม พวกเงื่อนไขเหล่านี้ได้แก่ การมีเอกลักษณ์ (identity) การยอมรับตนเอง (self-acceptance) การเลียนแบบ (identification) วุฒิกาวะในการรู้สึกรับผิดชอบ (a fully formed conscience) ความสำเร็จ (success) และผลสัมฤทธิ์ (achievement) ปัจจัยที่สำคัญของการศึกษาเชิงจริยธรรมนี้ประกอบด้วย การสร้างเอกลักษณ์ การยอมรับตนเอง ประสบการณ์ที่เป็นแบบ วุฒิกาวะทางความรู้สึกผิดชอบ และความสำเร็จในสังคมให้เกิดขึ้นในเด็ก และให้มีการกระทำติดต่อกันไป ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นเงื่อนไขเริ่มแรกของจริยธรรม จะเห็นได้ว่ามีเด็กเป็นส่วนใหญ่ที่จะยอมรับตัวเองอย่างที่เขาคือ การยอมรับและการให้ความรักของครอบครัวจะช่วยพัฒนาการยอมรับตนเองในเด็กให้ดีขึ้นได้ หากการยอมรับตนเองยังไม่ดีพอ พัฒนาการทางจริยธรรมก็พลอยดำเนินไปอย่างไม่ดีด้วย

ส่วนในเรื่องการยอมรับตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือสติปัญญา แมคโคเนล (Mc Donald. 1965 : 200) ได้ศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 14 ห้องเรียน โดยแบ่งกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ 36 คน และกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูง 36 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า (เด็กหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีความสอดคล้องระหว่าง "ตน" (self) และ "ตนตามปณิธาน" (ideal self) ต่ำกว่าเด็กหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความสอดคล้องระหว่าง "ตน" และ "ตนตามปณิธาน" ของเด็กชายที่มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่ความแตกต่างนี้เป็นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และบอลด์ (Ball. 1963 : 1070 - 1071) ได้ศึกษาการยอมรับตนเองของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมแบบประสมตอนปลาย จำนวน 228 คน พบว่า การยอมรับตนเองของเด็กวัยรุ่นไม่สัมพันธ์กับเพศ ความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียน แต่ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง "ตน" และ "ตนตามปณิธาน" มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถและความแตกต่างระหว่างเพศ เด็กหญิงวัยรุ่นที่มีความสามารถสูง จะมีคะแนนความแตกต่างระหว่าง "ตน" และ "ตนตามปณิธาน" ต่ำกว่าเด็กหญิงที่มีความสามารถต่ำ แต่เด็กชายที่มีความสามารถสูง มีความแตกต่างสูงกว่าเด็กชายที่มีความสามารถต่ำ อีกคนหนึ่งที่ได้ศึกษาเรื่องของ "ตน" คือ สเตรง (Strang. 1957 : 89) เขาได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจตนเองของเด็กวัยรุ่นชั้น 8 (มศ. 1) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสามารถในการเรียนสูง 28 คน กลุ่มที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ 24 คน ให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มนี้ตอบคำถามแบบเรียงความ โดยใช้คำถามในทำนองที่ว่า ข้าพเจ้าคือใคร ข้าพเจ้าคิดว่าตนเป็นคนประเภทใด ข้าพเจ้าอยากเป็นคนประเภทใด ข้าพเจ้ามีจุดมุ่งหมายอะไรในชีวิต สรุปผลการศึกษาได้ว่า เด็กที่มีความสามารถต่ำนั้นมีความแตกต่างระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองและตนตามปณิธานมาก ส่วนเด็กที่มีความสามารถในการเรียนสูงนั้น ส่วนมากจะคิดว่าตนมีความสามารถปานกลางมากกว่าที่จะคิดว่าตนเองเก่ง และตนตามปณิธานก็ไม่ได้สูงจนเป็นไปไม่ได้เหมือนเด็กที่มีความสามารถต่ำ ตนตามปณิธานและคนจริงของเด็กกลุ่มการเรียนสูงนี้มีความคล้ายคลึงกันและสอดคล้องกันมาก

อิทธิพลของสังคม สภาพแวดล้อมที่มีต่อจริยธรรม

สกินเนอร์ (Skinner. 1971 : 101 - 128) ได้ให้ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางสังคม (social environment) หรือวัฒนธรรม (culture) ซึ่งมีแนวความคิดทางจารีตประเพณี โดยเฉพาะจรรยาคนนิยมเป็นแกนที่สำคัญว่า มีส่วนกำหนดเงื่อนไขทางสังคม (social contingencies) ให้กับเด็กในสังคมนับตั้งแต่เกิดมา จริยธรรมจะพบได้ในเงื่อนไขทางสังคม ซึ่งมีขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรม พ่อแม่จะเป็นผู้สอนให้เด็กทราบถึงแนวทางการปฏิบัติตนในสังคม พฤติกรรมทางกายที่พ่อแม่ขอร้องให้เด็กแยกถึงความ

แตกต่างระหว่างสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับสิ่งอื่น ๆ และเป็นการเสริมแรงที่สำคัญ ถึงแม้มนุษย์เราจะมิได้มีจริยธรรมหรือต้องการมาตรฐานทางจริยธรรมมาตั้งแต่เกิด เมื่อโตขึ้นก็ต้องมีจริยธรรม และพฤติกรรมไปตามแนวโครงสร้างทางวัฒนธรรมของสังคม ซึ่งได้มาด้วยการได้รับการเสริมแรงนั่นเอง เคย์ (Kay, 1975 : 15) กล่าวว่า อิทธิพลทางสังคมมีผลต่อเงื่อนไขเริ่มแรกทางจริยธรรม ลักษณะทางจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรม ล้วนถูกปลูกฝังมาจากที่บ้าน โรงเรียน และสังคม ส่วนผลการวิจัยของ ควงเคื่อน พันธุมนาวิน พบว่า ลักษณะทางสังคมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ตอบเพียงเล็กน้อย ไม่นับยสำคัญทางสถิติ (ควงเคื่อน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก 2520 : 183) และโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1971 : 465) เชื่อว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ ไม่ขึ้นกับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะเหตุผลเชิงจริยธรรมมิใช่เพียงการประมาณค่าว่าดีหรือเลว แต่จะเป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งมากขึ้นเป็นลำดับ และเป็นลักษณะสากล ส่วนการศึกษาของวีรัช จาบถนอม (วีรัช จาบถนอม 2520 : 62) ซึ่งได้เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ และการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 120 คน พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

อิทธิพลของเพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาที่มีต่อจริยธรรม

จากการศึกษาของ วีรัช จาบถนอม (วีรัช จาบถนอม 2520 : 57) ที่ศึกษาเด็กอายุ 13 ปี และ 15 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่ามีการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างจากกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า และกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง มีการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาของ ไรท์ (Wright อ้างอิงมาจาก ควงเคื่อน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก 2520 : 17) พบว่า ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาพฤติกรรมโกงในการทดลอง หรือพฤติกรรมเอื้อเฟื้อก็ตามส่วนมากแล้วจะไม่พบความแตกต่างระหว่างชายกับหญิง ในการศึกษาของ ควงเคื่อน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก (ควงเคื่อน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก 2520 : 96 - 98) ผลออกมาว่า ระดับจริยธรรมของผู้ตอบมิได้แปรไปตามเพศ ฐานะทางครอบครัวและ

ระดับการศึกษา หรืออายุของผู้ตอบอย่างเชื่อมั่นได้ สุเชษฐ์ มาเหรัมย์ (สุเชษฐ์ มาเหรัมย์ 2519 : 55) ก็ไม่พบความสัมพันธ์ในกลุ่มตัวแปรทั้งหลายอย่างเด่นชัด ตัวอย่างเช่น ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างฐานะทางครอบครัว ระดับจริยธรรมของผู้ถูกทดลองและพฤติกรรม การโกงนั้นมีค่าเพียง .07 หรือค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างระดับการศึกษาของมารดา ระดับจริยธรรมของผู้ถูกศึกษาและพฤติกรรมการโกง มีค่า .09 ส่วนค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของ ตัวแปรสองตัวแรกนี้กับการเห็นคุณค่าของรางวัลมีค่า .09 และกับความวิตกกังวลในขณะ เล่นเกม ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .09 เช่นกัน จากผลนี้พอสรุปได้ว่า ตัวแปรต่าง ๆ ใน แต่ละกลุ่มที่น่ามาวิเคราะห์ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากผลการศึกษาที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปร เพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเชื่อมั่นได้ ผู้วิจัย จึงไม่นำตัวแปร เหล่านี้มาศึกษา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- ✓ ๑) นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ
- ✓ ๒) นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง มีการยอมรับตนเองแตกต่างจากนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ
- ✓ ๓. นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ
- ✓ ๔) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางบวก
- ✓ ๕. นักเรียนในกรุงเทพมหานครมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างจากนักเรียนในจังหวัดปัตตานี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชายหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2521 ระดับอายุ 15 - 16 ปี ซึ่งนับถือศาสนาพุทธ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร

1.1 สุ่มโรงเรียนมาจำนวน 10 โรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 79 โรงเรียน (สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย 2521 : 83 - 97) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้มาดังนี้

- โรงเรียนบดินทรเดชา
- โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
- โรงเรียนวัดบวรมงคล
- โรงเรียนศึกษานารี
- โรงเรียนยานาเวศวิทยาคม
- โรงเรียนพรตพิทยพยัต
- โรงเรียนคอนเมือง
- โรงเรียนมัธยมกะสันพิทยา
- โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม
- โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ

1.2 สุ่มนักเรียนชายหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับอายุ 15 - 16 ปี ที่นับถือศาสนาพุทธ มาโรงเรียนละ 4 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ->

2. กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดปัตตานี

2.1 สุ่มโรงเรียนมาจำนวน 4 โรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 12 โรงเรียน (กรมสามัญศึกษา 2521 : 384 - 385) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้มาดังนี้

- โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี
- โรงเรียนสายบุรี "แจ้งประชาคาร" อ.สายบุรี จ.ปัตตานี
- โรงเรียนประจักษ์วิทยา อ.ยะรัง จ.ปัตตานี
- โรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี อ.มายอ จ.ปัตตานี

2.2 สุ่มนักเรียนชายหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระบุอายุ 15 - 16 ปี ที่นับถือศาสนาพุทธ มาโรงเรียนละ 10 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เหตุผลในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนในระยะวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มประสบปัญหาในการปรับตัว เช่น ว่างเว้นตนเองกับกฎเกณฑ์ทางสังคม เป็นวัยที่จะต้องได้รับการทำความเข้าใจ เพื่อหาทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาค่าที่เกิดขึ้น การที่ต้องกำหนดช่วงอายุของเด็กเป็น 15 ปี ถึง 15 ปี 11 เดือนนั้น เพื่อให้ระบุอายุเป็นระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และเพราะในแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาแบบ WISC ใช้ได้กับเด็กไม่เกิน 15 ปี 11 เดือน เด็กในช่วงอายุเหล่านี้จะเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดระดับการศึกษาให้เป็นระดับเดียวกัน คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้ เพื่อขจัดอิทธิพลของระดับการศึกษาที่อาจจะมิต่อตัวแปรที่นำมาศึกษา กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักเรียนชายหญิงที่นับถือศาสนาพุทธทั้งสิ้น เพื่อให้ศาสนาเป็นศาสนาเดียวกันหมด กลุ่มตัวอย่างจะเลือกจากในกรุงเทพมหานครครั้งหนึ่ง อีกครั้งหนึ่งเลือกจากจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีอนุวัฒนธรรมต่างกัน ซึ่งอนุวัฒนธรรมนี้เป็นตัวแปรหนึ่งที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาของเวคส์เลอร์ (Wechsler Intelligence Scale for Children - WISC)

2. แบบทดสอบวัดการยอมรับตนเอง ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดการยอมรับตนเองของ วันเพ็ญ อายุการ (วันเพ็ญ อายุการ 2512 : ภาคผนวก) มาใช้

2.1 ลักษณะของแบบทดสอบ สร้างขึ้นเป็นแบบ semantic differential scale มี 50 ข้อ แบ่งเป็น 4 หมวด คือ

ก. หมวดร่างกาย มีข้อความถาม 10 ข้อ

ข. หมวดอารมณ์และความรู้สึก มีข้อความถาม 15 ข้อ

ค. หมวดสังคม มีข้อความถาม 15 ข้อ

ง. หมวดสติปัญญาและความสามารถทางการเรียนมีข้อความถาม 10 ข้อ ลักษณะแบบทดสอบแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนเป็นอยู่จริง ๆ อีกส่วนหนึ่งเป็นความพอใจของนักเรียนที่มีต่อลักษณะที่นักเรียนเป็นอยู่ ดังตัวอย่าง

ข้าพเจ้าเป็นคน

ข้าพเจ้าพอใจในลักษณะของข้าพเจ้าทางซ้ายมือ
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

สวย _____ ซ้ำว _____

ให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 จากซ้ายไปขวา คือ จาก "สวย" ไปหา "ซ้ำว" และจาก "มากที่สุด" ไปหา "น้อยที่สุด" แล้วนำคะแนนที่ได้ทั้งด้านซ้ายและขวามือมาคูณกัน และคะแนนรวมของการยอมรับตนเองหาได้ตามสูตรของ ฟิชเบิน (Fishbein. อ้างอิงมาจาก วันเพ็ญ อายุการ 2512 : 37) ดังนี้

$$A = \sum_{i=1}^N a_i b_i$$

เมื่อ	A	แทน	เจตคติที่มีต่อตนเอง (การยอมรับตนเอง)
	a_1	แทน	ความคิดเห็นของเด็กที่พอใจหรือไม่พอใจต่อลักษณะของตน ในข้อที่ 1
	b_1	แทน	ความจริงสำหรับเด็กหรือความเชื่อว่าเขาเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ ในข้อที่ i
	N	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ

2.2 ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2.2.1 ความเที่ยงตรง วันเพ็ญ อายุการ ได้วิเคราะห์ข้อคำถาม
แล้วมาตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้วิธี equal-appearing intervals
ของเซอร์สโตน (วันเพ็ญ อายุการ 2512 : 35)

2.2.2 ความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นใหม่ แบบ
coefficient alpha (α) ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = 0.98$

3. แบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยกับ อุษษา หัซระวณิช
ได้ช่วยกันสร้างขึ้นตามแนวของ เรสต์ (Rest. 1972 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งยึดหลัก
การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ของโคลเบอร์กเป็นเกณฑ์

3.1 ลักษณะของแบบทดสอบ แบบทดสอบประกอบด้วยเนื้อเรื่องปัญหาทางสังคม
6 เรื่อง แต่ละเรื่องจะมีตอนที่ให้นักเรียนทำอยู่ 2 ตอน คือ ตอน ก. และ ตอน ข.

ตอน ก. เป็นตอนที่ให้นักเรียนให้ความสำคัญของคำถามที่เป็นเหตุผลในการ
ตัดสินใจต่อสถานการณ์ในเรื่อง จำนวน 12 คำถาม โดยให้ประมาณค่าคำถามนั้น ๆ ว่า
มีความสำคัญมากน้อยเพียงไรต่อการตัดสินใจ เช่น "สำคัญมากที่สุด" "สำคัญมาก" "สำคัญ
ปานกลาง" "สำคัญน้อย" และ "ไม่สำคัญเลย" และให้หน้าหนัก 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ
แล้วนำหน้าหนักที่ได้มาคูณกับหน้าหนักจากชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก หน้าหนัก
ชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้จะให้ตามลำดับชั้น คือ ชั้นที่ 1 ให้ 1 หน่วย จนถึงชั้นที่ 6
ให้ 6 หน่วย เช่น ถ้านักเรียนให้หน้าหนักข้อความแรกซึ่งเป็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นที่ 5
ว่า "สำคัญปานกลาง" ก็ให้หน้าหนัก $5 \times 3 = 15$ หน่วย หากให้หน้าหนักข้อความที่ 2 ซึ่ง
เป็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นที่ 4 ว่า "สำคัญมากที่สุด" ก็ให้หน้าหนัก $4 \times 5 = 20$ หน่วย

ตอน ข. เป็นตอนให้เรียงอันดับ โดยให้เลือกข้อที่เห็นว่าสำคัญมากที่สุดที่ใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อตัดสินใจตอบปัญหาในเรื่องจาก ตอน ก. มา 4 ข้อ โดยเอาเลขข้อที่เลือกมาเรียงในช่องตามลำดับที่เห็นว่าสำคัญ คือ "สำคัญมากที่สุด" "สำคัญมากอันดับสอง" "สำคัญมากอันดับสาม" และ "สำคัญมากอันดับสี่" ซึ่งมีน้ำหนัก 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ หากเลือกข้อความซึ่งเป็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นที่ 3 มาใส่ในช่อง "สำคัญมากอันดับสอง" ก็ให้น้ำหนัก $3 \times 3 = 9$ หากเลือกข้อความซึ่งเป็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นที่ 6 มาใส่ในช่อง "สำคัญมากที่สุด" ก็ให้น้ำหนัก $6 \times 4 = 24$

๕ แล้วนำน้ำหนักรวบจากตอน ก. และตอน ข. มารวมกัน ก็จะได้น้ำหนักรวมของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนคนนั้น ซึ่งคือน้ำหนักรวมนั้นเป็นคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนต่อไป

3.2 ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

3.2.1 ความเที่ยงตรง ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบแบบ face validity คือ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นใหม่เชี่ยวชาญทางจริยธรรมตรวจสอบลงความเห็นว่าว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้จริงหรือไม่ ถ้าข้อใดยังไม่สามารถวัดได้ก็นำมาแก้ไขปรับปรุง

3.2.2 ความเชื่อมั่น หากความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบ coefficient alpha (α) ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = 0.81$

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล ๑

ในการรวบรวมข้อมูล ได้สอบวัดกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน และในจังหวัดปัตตานี จำนวน 40 คน โดยปฏิบัติดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยทำการสอบวัดระดับสติปัญญาของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล ด้วยเครื่องมือวัดระดับสติปัญญา WISC

3. สอบวัดกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการสอบวัดระดับสติปัญญามาแล้ว ด้วยแบบทดสอบ
วัดการยอมรับตนเอง และแบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามลำดับ
4. ตรวจ ให้คะแนน แบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ แล้วนำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์
ต่อไป

วิธีจักระทำกับข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล

1.1 หาค่ามัธยฐานเลขคณิต ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา
คันติรัตนานนท์ 2515 : 51)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนมัธยฐานเลขคณิต
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา
คันติรัตนานนท์ 2515 : 98)

$$S = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

๙ 2. หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบ coefficient alpha (α) ใช้สูตร
(อนันต์ ศรีโสภา 2520 : 56)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_1^2}{\sigma_x^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	σ_1^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
	σ_x^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อในแบบทดสอบ

3. ทดสอบความแตกต่างของมัธยฐานของคะแนนระหว่างสองกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐาน
ข้อ 1, 2, 3 และ 5 ใช้ t-test (ลวน สายยศ และอังคณา กันติรักษานนท์
2515 : 215, 217)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} - \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

และเมื่อ $n < 30$ $t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่จะพิจารณาใน t-distribution
	\bar{x}_1, \bar{x}_2	แทน	มัธยัมของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ที่ 1, 2 ตามลำดับ
	s_1^2, s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1, 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1, 2 ตามลำดับ

4. เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4 หากาสหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม
stepwise multiple correlation

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	มัธยิมเลขคณิตของคะแนนวัด
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
$r_{12.3}$	แทน	partial correlation
R	แทน	สหสัมพันธ์พหุคูณ
df	แทน	degree of freedom
I.Q.	แทน	ระดับสติปัญญา
จริยธรรม	แทน	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

การเสนอผลกำ่ววิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล แบ่งเป็นตอน ๆ ตามสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการยอมรับตนเองในนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูงกับนักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ
4. หากความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง
5. เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนที่อยู่ในจังหวัดปัตตานี

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

สมมติฐานในการศึกษา คือ "นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ"

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงหรือผู้ที่มีคะแนน I.Q. ตั้งแต่ 111 ขึ้นไป กับกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาต่ำหรือผู้ที่มีคะแนน I.Q. ตั้งแต่ 89 ลงมา และทดสอบความแตกต่างระหว่างมีชนิดพิเศษของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 1

- ✓ ตาราง 1 เปรียบเทียบมัธยัมเลขคณิตของคะแนนวัคการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงและกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	ค่าสถิติพื้นฐาน		t
		\bar{x}	S.D.	
นักเรียนที่มี I.Q. สูง	16	1140.3128	98.5547	0.6459
นักเรียนที่มี I.Q. ต่ำ	14	1165.4286	114.4926	

$$t_{.01}(df = 28) = 2.467$$

ตาราง 1 แสดงให้เห็นว่ามัธยัมเลขคณิตของคะแนนวัคการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงและกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาต่ำแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่า นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง และนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ในตาราง 1 นี้ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการยอมรับตนเองในนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง กับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่ำ

สมมติฐานในการศึกษา คือ "นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง มีการยอมรับตนเองแตกต่างจากนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่ำ"

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงหรือผู้ที่มีคะแนน I.Q. ตั้งแต่ 111 ขึ้นไป กับกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาค่ำหรือผู้ที่มีคะแนน I.Q. ตั้งแต่ 89 ลงมา และทดสอบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการยอมรับตนเอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการยอมรับตนเองของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงและกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	ค่าสถิติพื้นฐาน		t
		\bar{X}	S.D.	
นักเรียนที่มี I.Q. สูง	16	685.5000	148.5552	0.3563
นักเรียนที่มี I.Q. ต่ำ	14	667.7858	119.5286	

$$t_{.01}(df = 28) = 2.763$$

ตาราง 2 แสดงให้เห็นว่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการยอมรับตนเองของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูง และกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง และนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำมีการยอมรับตนเองไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ในตาราง 2 นี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูงกับนักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ

สมมติฐานในการศึกษา คือ "นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ"

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการยอมรับตนเองสูง กับกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองต่ำ โดยวิธีการจำแนก 27 เปอร์เซนต์บนกลางของ จุง-เคห์ ฟาน (Fan, 1952 : 5 - 32) และทดสอบความแตกต่างระหว่างมัธยิมเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองสูง และกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	ค่าสถิติพื้นฐาน		t
		\bar{X}	S.D.	
นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูง	22	1201.5455	90.1558	3.8396**
นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ	22	1107.9091	70.4001	

$$t_{.01} (df = 42) = 2.390$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 แสดงให้เห็นว่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองสูงและกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.8396$) ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ ผลการวิเคราะห์ในตาราง 3 นี้ สอดคล้องกับสมมติฐาน

4. หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง

สมมติฐานในการศึกษา คือ "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์กันในทางบวก"

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาหาความสัมพันธ์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม stepwise multiple correlation ปรากฏผลของความสัมพัทธ์ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง

กลุ่มตัวอย่าง	ตัวแปร		จริยธรรม	I.Q.	การยอมรับตนเอง
	ตัวแปร	ตัวแปร			
นักเรียนในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดปัตตานี	จริยธรรม		-	-0.0567	.3407**
	I.Q.		-	-	.0262
	การยอมรับตนเอง				-

$$r_{12.3} = -0.0698$$

$$r_{13.2} = 0.3428^{**}$$

$$r_{23.1} = 0.04847$$

$$R = 0.347^{**}$$

$$R_{.01}(df = 77) = .330$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญาและการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R = .347$) ซึ่งแสดงว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญาและการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์กัน ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4 นี้สอดคล้องกับสมมติฐาน

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนที่อยู่ในจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานในการศึกษา คือ "นักเรียนในกรุงเทพมหานคร มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างจากนักเรียนในจังหวัดปัตตานี"

เพื่อทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กับกลุ่มที่อยู่ในจังหวัดปัตตานี และทดสอบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวิธีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ
กลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและกลุ่มที่อยู่ในจังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่าง	N	ค่าสถิติพื้นฐาน		t
		\bar{X}	S.D.	
นักเรียนในกรุงเทพมหานคร	40	1170.80	103.5973	0.6311
นักเรียนในจังหวัดปัตตานี	40	1156.50	99.0252	

$$t_{.01}(df = 78) = 2.617$$

ตาราง 5 แสดงให้เห็นว่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนวิธีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ของกลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และกลุ่มที่อยู่ในจังหวัดปัตตานี มีความแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครและนักเรียนในจังหวัด
ปัตตานี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ในตาราง 5 นี้
สอดคล้องกับสมมติฐาน

บทขอ สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อทราบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงและต่ำ
2. เพื่อทราบความแตกต่างของการยอมรับตนเองในผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงและต่ำ
3. เพื่อทราบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในผู้ที่มีการยอมรับตนเองสูงและต่ำ
4. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง
5. เพื่อทราบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในผู้ที่มีอนุวัฒนธรรม (sub-culture) ต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิง ระดับอายุ 15 - 16 ปี นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2521 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 40 คน เลือกมาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาของเวกส์เลอร์ (Wechsler Intelligence Scale for Children - WISC)
2. แบบทดสอบวัดการยอมรับตนเองของ วันเพ็ญ อายุการ (วันเพ็ญ อายุการ 2512 : ภาคผนวก)
3. แบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยและอุษา หัซชะวณิช สร้างขึ้นร่วมกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อ 1 การหาความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่ำ

สิ่งที่พบ มีขมิ้มเลขคณิตของคะแนนวัคการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงและกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาค่ำ มีค่าเท่ากับ 1140.3128 และ 1165.4286 ตามลำดับ ในการเปรียบเทียบมีขมิ้มเลขคณิต ได้ค่า $t = 0.6459$ ซึ่งให้เห็นว่ามีขมิ้มเลขคณิตของคะแนนวัคการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงและของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาค่ำไม่มีความแตกต่างกัน

ผลสรุป นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงและนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่ำ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อ 1 นี้ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่ำ"

ข้อ 2 การหาความแตกต่างของการยอมรับตนเองในนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่ำ

สิ่งที่พบ มีขมิ้มเลขคณิตของคะแนนวัคการยอมรับตนเองของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงและของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาค่ำ มีค่าเท่ากับ 685.5 และ 667.7858 ตามลำดับ ในการเปรียบเทียบมีขมิ้มเลขคณิตได้ค่า $t = 0.3563$ ซึ่งให้เห็นว่ามีขมิ้มเลขคณิตของคะแนนวัคการยอมรับตนเองของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาสูงและของกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาค่ำ ไม่มีความแตกต่างกัน

ผลสรุป นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงและนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่ำ มีการยอมรับตนเองไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อ 2 นี้ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงมีการยอมรับตนเองแตกต่างจากนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาค่ำ"

ข้อ 3 การหาความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูงกับนักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ

สิ่งที่พบ มีชดภูมิเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองสูงและของกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองต่ำ มีค่าเท่ากับ 1201.5455 และ 1107.9091 ตามลำดับ ในการเปรียบเทียบมีชดภูมิเลขคณิตไค้ค่า $t = 3.8396^{**}$ ซึ่งให้เห็นว่ามีชดภูมิเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองสูง และของกลุ่มที่มีการยอมรับตนเองต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลสรุป นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ ผลการวิเคราะห์ข้อ 3 นี้ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ"

ข้อ 4 การหาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง

สิ่งที่พบ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเองมีค่าเท่ากับ 0.347^{**} ซึ่งให้เห็นว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลสรุป การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์กัน ผลการวิเคราะห์ข้อ 4 นี้ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้ว่า "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญาและการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก"

ข้อ 5 การหาความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนที่อยู่ในจังหวัดปัตตานี

สิ่งที่พบ มีชดภูมิเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและของกลุ่มที่อยู่ในจังหวัดปัตตานีมีค่าเท่ากับ 1170.8 และ 1156.5 ตามลำดับ ในการเปรียบเทียบมีชดภูมิเลขคณิตไค้ค่า $t = 0.6311$ ซึ่งให้เห็นว่ามีชดภูมิเลขคณิตของคะแนนวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและของกลุ่มที่อยู่ในจังหวัดปัตตานีไม่มีความแตกต่างกัน

ผลสรุป นักเรียนในกรุงเทพมหานครและนักเรียนในจังหวัดปัตตานีมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อ 5 นี้ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนในกรุงเทพมหานครมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างจากนักเรียนในจังหวัดปัตตานี"

อภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง

สิ่งที่พบข้อที่ 4 พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อหาความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรแบบ partial correlation พบว่า ระดับสติปัญญาไม่สัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เมื่อคุมตัวแปรการยอมรับตนเองไว้ และระดับสติปัญญาไม่สัมพันธ์กับการยอมรับตนเอง เมื่อคุมตัวแปรการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไว้ ส่วนตัวแปรการยอมรับตนเองและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อคุมตัวแปรระดับสติปัญญาไว้ ($r_{13.2} = 0.3428^{**}$) แสดงว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์กันอย่างเด่นชัด คือ การยอมรับตนเอง และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณนั้น ไม่ว่าจะเอาตัวแปรการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเกณฑ์ แล้วเอาระดับสติปัญญาและการยอมรับเป็นตัวทำนาย หรือเอาการยอมรับเป็นเกณฑ์ แล้วเอาระดับสติปัญญาและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวทำนายก็จะได้ค่าความสัมพันธ์ที่เชื่อมั่นได้ทั้งสองกรณี เมื่อวิเคราะห์จากการหาค่าความสัมพันธ์แบบ partial correlation และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณที่เอาการยอมรับตนเองเป็นตัวเกณฑ์หรือเอาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวเกณฑ์แล้ว ทำให้เชื่อได้ว่าการยอมรับตนเองและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างเป็นตัวทำนายซึ่งกันและกันได้ คือ การยอมรับตนเองสามารถทำนายถึงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างก็เป็นตัวทำนายถึงการยอมรับตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดและการศึกษาของเฮิร์ลอค (Hurlock. 1967 : 688) ที่ว่าวัยรุ่นที่มีการยอมรับตนเองดี จะปรับตัวได้ดี รู้สึกว่า

เป็นสุข ผู้ที่มีความสุข จะมีปรัชญาของชีวิตที่จะนำชีวิตของคนไปสู่ความดี ชื่นชมที่จะทำดีและ
 เช่นเดียวกันกับการศึกษาของเบอร์คส์ (Burks. citing Strang. 1958 : 14 - 15)
 ซึ่งศึกษากับนิสิตกลุ่มที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี และกลุ่มที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัว
 กลุ่มละ 26 คน พบว่า ผู้ที่ปรับตัวได้ดี จะมีอารมณ์ขัน มีความรู้สึกอบอุ่น เข้าใจและเห็นใจ
 ผู้อื่น ฉลาดและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ
 เป็นคนเปิดเผย ซื่อสัตย์ วัตรระหนักในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตัวให้เหมาะสม
 กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งลักษณะของการเข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซื่อสัตย์ วัตรระหนักในหน้าที่
 และมีความรับผิดชอบนี้ เป็นลักษณะของผู้มีจริยธรรม และ เคย์ (Kay. 1975 : 13, 45,
 195 - 196) ก็ได้พูดถึงการยอมรับตนเองว่าเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่เป็นพื้นฐานของจริยธรรม
 หากการยอมรับตนเองยังไม่ดีพอพัฒนาการทางจริยธรรมก็พลอยดำเนินไปอย่างไม่ดีด้วย

2. ความแตกต่างระหว่างกลุ่มในตัวแปร ระดับสติปัญญา การยอมรับตนเอง และ
 อนุวัตรธรรม

2.1 สิ่งที่พบข้อที่ 1 พบว่า นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง และนักเรียน
 ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
 ที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับมิเชลและมิเชล (Mischel and Mischel. 1976 :
 Chap. 5) ลิคโคนา (Lickona. 1976 : Chap.12) บูล (Bull. 1969 : 71)
 เพียเจท์ (Piaget. citing Flavell. 1963 : 291) และโคลเบอร์ก (Kohlberg.
 citing Mischel and Mischel. 1976 : 102) ที่ว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 สัมพันธ์กับระดับสติปัญญา แต่สิ่งที่พบข้อที่ 1 นี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อูซา ทัชชะวณิช
 (อูซา ทัชชะวณิช 2521 : 30) ที่พบว่า นักเรียนที่มีความถนัดทางภาษาสูงและต่ำมีการให้
 เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน เมื่อความถนัดทางภาษาเป็นส่วนหนึ่งของสติปัญญา และ
 จากการศึกษาของฮาร์ทโชนและเมย์ (Hartshone and May) พบว่า ระดับสติปัญญาและ
 ผลการเรียนจากโรงเรียนไม่สัมพันธ์กับการโกหกในแบบทดสอบ stealing test และจอร์ตันสัน
 และกอร์มลี (Johnson and Gormly) ได้ชี้ให้เห็นว่า เมื่อการเลี้ยงลดลง ความสัมพันธ์ของ
 ความซื่อสัตย์และระดับสติปัญญาก็ลดลงด้วย (Burton. 1976 : 181) และจากการศึกษาความ
 สัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญาและวุฒิภาวะทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg. 1973 : 391)

พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ระดับสติปัญญาและวุฒิภาวะทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .53$) ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับสติปัญญา อยู่เหนือเกณฑ์ปกติ ระดับสติปัญญา และวุฒิภาวะทางจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .16$) และในการศึกษาเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจของเพียเจต์และทฤษฎี การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก พบว่า เด็ก 93 เปอร์เซ็นต์ในช่วงอายุ 5 - 7 ขวบ ที่สอบผ่านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กในขั้นที่ 2 (ซึ่งอยู่ในขั้น primitive social reciprocity ของเพียเจต์) สอบผ่านการตอบที่ต้องใช้หลักการทฤษฎี (corresponding task of logical reciprocity) กว ในขณะที่ยังเด็กอีก 52 เปอร์เซ็นต์ผ่านการตอบหรือการทำงานที่ต้องใช้หลักการทฤษฎี (logical task) แต่กลับ สอบไม่ผ่านแบบทดสอบวัจจริยธรรม (moral test) ในขั้นที่สูงขึ้นมาอีกก็เช่นเดียวกัน วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมชั้น 5 หรือ 6 ของโคลเบอร์กจะมีการให้ เหตุผลในระดับนามธรรม (formal reasoning) ของเพียเจต์ด้วย ในขณะที่คนเป็น จำนวนมากที่มีการปฏิบัติในขั้นนามธรรม (formal operational) กับปัญหาทางตรรกศาสตร์ ของเพียเจต์ กลับไม่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นสูงสุดของระดับเหนือกฎเกณฑ์ (post conventional stages) ของโคลเบอร์ก (Lickona, 1976 : 21) แต่ในการศึกษา ของผู้วิจัยไม่ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างศึกษาเหมือนโคลเบอร์ก

จากการวิจัยเหล่านี้สนับสนุนความรู้สึกทั่ว ๆ ไป ของคนเราที่ว่า การที่ จะเป็นคนฉลาดและการที่จะเป็นคนมีจริยธรรมไม่ใช่สิ่งเดียวกัน และสนับสนุนสิ่งที่พบข้อที่ 1 กวว่า มีแนวโน้มที่จะเป็นไปไ้ที่ผู้มีระดับสติปัญญาสูงและค่ามีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ระดับสติปัญญาไม่ใช่ตัวทำนายถึงจริยธรรมที่เชื่อมั่นได้

2.2 สิ่งที่พบข้อที่ 2 พบว่า นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง และนักเรียนที่มี ระดับสติปัญญาต่ำ มีการยอมรับตนเองไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและไม่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสแตรง (Strang, 1957 : 89) ที่พบว่า เด็กที่มีความ สามารถคำนั้นมีความแตกต่างระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเอง และตนตามปณิธานมาก ส่วนเด็กที่มีความสามารถสูงนั้น คนจริง และตนตามปณิธานคล้ายคลึงกันและสอดคล้องกันมาก แต่สิ่งที่พบข้อที่ 2 นี้ สอดคล้องกับการศึกษาของบอลล์ (Ball, 1963 : 1070 - 1071)

ที่ได้ศึกษาการยอมรับตนเองของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมแบบประสมตอนปลาย จำนวน 228 คน ซึ่งได้พบว่า การยอมรับตนเองของเด็กวัยรุ่นไม่สัมพันธ์กับเพศ ความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียน

2.3 สิ่งที่พบข้อที่ 3 พบว่า นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกันกับผลการวิจัยของ อูซา ทัชชะวณิช (อูซา ทัชชะวณิช . 2521 : 29) ที่พบว่านักเรียนที่มีการควบคุมภายใน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการควบคุมภายนอก เมื่อการควบคุมภายในเป็นคุณลักษณะหนึ่งของผู้มีการยอมรับตนเองดี และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของเฮิร์ลอค (Hurlock . 1967 : 688) และเบอร์คส์ (Burks . citing Strang . 1958 : 14 - 15) ที่พบว่า การยอมรับตนเองดี จะทำให้ท่านเป็นคนดี ชื่นชมที่จะทำดี ซื่อสัตย์ รับผิดชอบหน้าที่ มีความรับผิดชอบ

เมื่อวิเคราะห์สิ่งที่พบข้อที่ 3 ควบกับสิ่งที่พบข้อที่ 4 (ตาราง 4) จะเห็นเด่นชัดว่า การยอมรับตนเองเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งสรุปได้ว่าผู้ที่มีการยอมรับตนเองดี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมดีด้วย

2.4 สิ่งที่พบข้อที่ 5 พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครและนักเรียนในจังหวัดปัตตานี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและสอดคล้องกับโคลเบอร์ก (Kohlberg . 1971 : 405) ที่เชื่อว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ไม่ขึ้นกับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะเหตุผลเชิงจริยธรรมมิใช่เพียงการประมาณค่าว่าดีหรือเลว แต่จะเป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งมากขึ้นเป็นลำดับ และเป็นลักษณะสากล และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วิรัช จาภณอม (วิรัช จาภณอม 2520 : 62) ซึ่งได้เปรียบเทียบการกิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์และการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 120 คน พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยของ อูซา ทัชชะวณิช - (อูซา ทัชชะวณิช

2521 : 31) ที่พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครและนักเรียนในจังหวัดพังงามีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับเด็ก อาจใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยนี้ไปประกอบในการฝึกอบรมเด็ก การที่จะให้เด็กมีวินัย มีจริยธรรมดี ก่อนอื่นควรพิจารณาถึงการยอมรับตนเองของเด็กด้วย เป็นการยากที่จะฝึกเด็กที่ไม่ยอมรับตนเองให้ยอมรับวินัย ยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม และหลักจริยธรรม ฉะนั้น พร้อม ๆ กับที่ฝึกอบรมให้เด็กมีจริยธรรมก็ควรฝึกให้เด็กมีการยอมรับตนเองด้วย ทั้งนี้ เพื่อหนุนเสริมซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเรื่องนี้ซ้ำในกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าเดิม เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นในการค้นพบครั้งนี้ และควรใช้แบบทดสอบวัตรระดับสติปัญญาแบบอื่นนอกเหนือจาก WISC เพื่อสะดวกและประหยัดเวลาในการวัด
2. ควรมีการศึกษาในเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับตัวแปรหลาย ๆ ตัว วิเคราะห์ผลโดยใช้ factor analysis เพื่อดูการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้นอยู่ในองค์ประกอบไหน ร่วมกับตัวแปรใดบ้าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันต์จันติก จริยธรรมของเยาวชนไทย
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
344 หน้า อักสำเนา
- นาฏเฉลียว สุมาวงศ์ โรงเรียนจะสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นได้อย่างไร
พระนคร ธรรมศาสตร์ 2508, 86 หน้า
- ประมวศ คิคคินสัน ทฤษฎีจิตวิทยาว่าด้วยบุคลิกภาพ โรงพิมพ์ศิริวัณท์ 2511,
135 หน้า
- เปลื้อง ณ นคร "จิตวิทยาการศึกษา" วารสารจันทร์เกษม 138 : 23 - 29
กันยายน - ตุลาคม 2520
- รำพึง ศิริวิเชียร ลักษณะสภาพของเยาวชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมาถึงศาลคดีเด็ก
ปี 2506 วิทยานิพนธ์ คบ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 55 หน้า
- ลวน สายยศ และอังคณา ถันศิริตานนท์ สถิติวิทยาทางการศึกษา พระนคร
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2515, 276 หน้า
- วันเพ็ญ อายุกาญ การศึกษาลักษณะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึง
บุคลิกภาพเก็บตัวหรือแสดงตัวกับการยอมรับตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2512, 163 หน้า
- วิรัช จาภณอม เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ และการคิดหาเหตุผล
เชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานครและในชนบท
ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 73 หน้า
อักสำเนา
- วิรุพทุช วิเชียรโชติ "สังคมไมตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ" วารสารจิตวิทยา
สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย 2513, 59 หน้า

- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย อนุทินแนะแนวศึกษาต่อปี 2521 จงเจริญการพิมพ์
2520, 322 หน้า
- สามัญศึกษา กรม บันทึกการนิเทศการศึกษา 2521 ม.ป.ท. 2520, 520 หน้า
- ลีปพันธ์ เกตุทัต "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม" จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย
สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิชย์ จำกัด 2518,
189 หน้า
- สุเชษฐ์ มาเทิ้ม อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 91 หน้า
อัคราเนา
- สุพัตรา สุภาพ ศาลคดีเด็กและเยาวชนกับการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชน
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507, 239 หน้า
- สุรางค์ โกวตระกูล "จิตวิทยาวัยรุ่น" เอกสารนิเทศการศึกษา 92 : 2511
หน้า 130 - 137
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์ "เมืองไทยเวลานี้คล้ายเวียตนามเมื่อสิบปีก่อน : คำสัมภาษณ์"
วารสารชาวไทยนิกร (30) 15 : 29 27 มกราคม 2521
- อนันต์ ศรีโสภะ การวัดและการประเมินผลการศึกษา บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
2520, 251 หน้า
- หลักการวิจัยเบื้องต้น เล่ม 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2520, 176 หน้า
- อุษา หัชชะวณิช ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม-ความถนัดทางภาษา และการควบคุม
ภายใน - ภายนอก ของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 39 หน้า อัคราเนา

- Arkin and Colton. Tables for Statisticians. New York, Barnes & Nobles, Inc., 1956. 152 p.
- Ball, Robert Louis. "The Testing of Selected Hypotheses Concerning The Self-Concept as It Relates to the Ability Academic Achievement and Sex of High School Seniors" Dissertation Abstract International. 24(3) : 1070-1071, September, 1963.
- Bull, Norman J. Moral Education. London, Routledge & Kegan Paul, 1969. 303 p.
- Burton Roger V. "Honesty and Dishonest" in Moral Development and Behavior. p. 173-197 ed. by Thomas Luckona. New York, Holt Rinehart and Winston, 1976.
- Fan, Chung-Teh. Item Analysis Table. U.S.A., พิมพ์ในประเทศไทยจากต้นฉบับ ของ Educational Testing Service, 1952. 32 p.
- Fishbein. Measuring Cognitive and Affective Aspects of Attitude. Unpublished Paper, Psychology Department, University of Illinois, 1967.
- Flavell, J. H. The Developmental Psychology to Jean Piaget. New York, D. Van Nostrand Company, Inc., 1963. 427 p.
- Garrett, Henry E. Statistics in Psychology and Education. Bombay, Vakils, Feffer and Simons Private Ltd., 1967. 491 p.
- Grinder, R. E. "Parental Childrearing Practices, Conscience, and Resistance to Temptation of Sixth Grade Children" Child Development. 1962. 33, 803-826.
- Hoffman, Martin L. and Lois W. Hoffman. Review of Child Development Research. v.1, New York, Russell Sage Foundation, 1971. 547 p.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. New York, McGraw-Hill Book Company, 1949. 566 p.
- _____. Adolescent Development. New York, McGraw-Hill Book Company, 1967. 719 p.
- ✓ Kay, William. Moral Education. London, George Allen & Unwin Ltd., 1975. 383 p.
- ✓ Kohlberg, Lawrence. "Development of Children's Orientation Toward a Moral Order" in Educational Psychology. ed. by R.C. Sprinthall and N.A. Sprinthall, New York, Van Nostrand Reinhold Company Regional Offices, 1969.

- _____. "The Child as a Moral Philosopher" Reading in Educational Psychology Today. California, CRM Books Inc., 1970.
- _____. "Development of Moral Character and Moral Ideology" in Review of Child Development Research v.1, p. 383-432, ed. by Martin L. Hoffman and Lois W. Hoffman. New York, Russell Sage Foundation, 1971.
- _____. "Stage and Sequence : The Cognitive-Developmental Approach to Socialization" in Handbook of Socialization Theory and Research. p. 347-472, ed. by David A. Goslin. Chicago, Russell Sage Foundation, Rand McNally College Publishing Company, 1973.
- _____. "Moral Stages and Moralization : The Cognitive Developmental Approach" in Moral Development and Behavior. p. 29-53, ed. by Thomas Lickona. New York, Holt Rinehart and Winston, 1976.
- Lickona, Thomas. ed. Moral Development and Behavior. New York, Holt Rinehart and Winston, 1976. 430 p.
- McDonald, Angus. "Differences Between High Ability Underachieving Students and High Ability Achieving Students in Relation to Self-Concept, Anxiety, and Lateral Dominance" Dissertation Abstract International. 26(1) : 200, July, 1965.
- McNemar, Quinn. Psychological Statistics. New York, John Wiley & Sons, Inc., 1969. 529 p.
- Mischel, Walter and Harriet N. Mischel. "A Cognitive Social-Learning Approach to Morality and Self-Regulation" in Moral Development and Behavior. p. 84-107, ed. by Thomas Lickona. New York, Holt Rinehart and Winston, 1976.
- Nuanpen Wichiarajote. A Cross Cultural Study of Societal Values and Personality of Thai and American Adolescents, Doctor's Thesis. Illinois, 1968. 253 p. mimeographed.
- Peck, R.F. and R.J. Havighurst. The Psychology of Character Development. New York, Wiley, 1960. 267 p.
- Piaget, Jean. The Moral Judgement of the Child. New York, Collier Books, 1962, 410 p.
- Piaget, Jean and Barbel Inhelder. The Psychology of the Child. New York, Basic Books, Inc., 1969. 173 p.
- Psychology Today : An Introduction. 2nd ed. California, Del Mar, CRM Books, 1972. 707 p.

Rest, J. Comprehension of Social Moral Concepts Test, Unpublished Test. University of Minnesota, 1972.

_____. "New Approaches in the Assessment of Moral Judgment" in Moral Development and Behavior. p. 198-218, ed. by Thomas Lickona. New York, Holt Rinehart and Winston, 1976.

Skinner, B.F. Beyond Freedom and Dignity. New York, Alfred A Knopf, 1971. 225 p.

Strang, Ruth. The Adolescence Views Himself. New York, McGraw-Hill, 1957. 581 p.

_____. Group Work in Education. New York, Harper & Brothers, 1958. 322 p.

ภาคผนวก

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสังคม

โรงเรียน.....จังหวัด.....
ชื่อ นามสกุล.....ชั้น.....เพศ.....
เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
วันที่ทำแบบสอบถาม.....เดือน.....พ.ศ..... อายุ.....ปี.....เดือน.....

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาสังคม มีทั้งหมด 6 เรื่อง ในแต่ละเรื่องจะมีตอนที่ให้ท่านทำอยู่ 2 ตอน คือ

ตอน ก. เป็นตอนที่ให้ท่านหนักความสำคัญของคำถาม แล้วแต่ความสำคัญของคำถามแต่ละข้อว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงไรในการพิจารณา เพื่อตัดสินใจในปัญหาที่อ่านจากเนื้อเรื่อง มีข้อให้ท่านหนักดังนี้ คือ "สำคัญมากที่สุด" "สำคัญมาก" "สำคัญปานกลาง" "สำคัญน้อย" และ "ไม่สำคัญเลย" ให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือก

ตอน ข. เป็นตอนที่ให้เรียงอันดับ โดยให้ท่านเลือกข้อที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุดที่ใช้ประกอบการพิจารณา เพื่อตัดสินใจต่อปัญหาในเนื้อเรื่องมา 4 ข้อ เอาเลขข้อที่ท่านเลือก มาเรียงในข้อตามลำดับที่ท่านเห็นว่าสำคัญ คือช่อง "สำคัญมากที่สุด" "สำคัญมากอันดับสอง" "สำคัญมากอันดับสาม" และ "สำคัญมากอันดับสี่"

หลักในการทำแบบสอบถาม

1. อ่านคำชี้แจงในการทำแบบสอบถามให้เข้าใจ หากไม่เข้าใจ โปรดยกมือถาม
2. พึงเข้าใจว่าในแบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันไปตามเหตุผลของแต่ละคน
3. อ่านเนื้อเรื่อง
4. นึกสมมุติตนเอง เป็นตัวละครในเนื้อเรื่องว่าหากเป็นตัวแทนเองท่านจะตัดสินใจ

อย่างไร

5. กรุณอบ ก. อ่านคำถามที่ให้มาแล้วพิจารณาว่าแต่ละคำถามนั้นหากนำมาใช้พิจารณาทัศนคติตามเนื้อเรื่องแล้ว คำถามเหล่านี้มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร ก. เครื่องหมายในช่องที่ต้องการ ทำไปจนครบ 12 คำถาม

6. จากคำถามที่อ่านผ่านมาทั้ง 12 คำถาม เลือกข้อที่ท่านคิดว่าสำคัญมากที่สุดในการใช้ทัศนคติจาก 4 ข้อ มาเรียงอันดับจากสำคัญมากที่สุดไปจนถึงสำคัญปานกลางในอันดับสี่ในตอน ๗.

7. โปรดทำทุกข้อ หากขาดข้อใดข้อหนึ่งแบบสอบถามนี้จะใช้ไม่ได้ทันที

.....

ขอแสดงความยินดีต่อทุกท่านที่มีโอกาสได้รับเลือกเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณในความตั้งใจและความพยายามในการตอบแบบสอบถาม ขอให้ความฉลาดเฉลียวและความมีปัญญางัง เกิดในทุกท่านสืบถึงความพยายาม.

.....

จะเอาเงินที่ไหนชื้อยา

เด็กชายแดงอาศัยอยู่กับแม่ในสลัมแห่งหนึ่งยังชีพด้วยการขายช็อคและถุงพลาสติก ส่วนพ่อของเด็กชายแดงไปมีภรรยาใหม่และไม่เคยเหลียวแลครอบครัวเดิมเลย คอบาแม่ของเด็กชายแดงเกิดล้มป่วยลง เงินที่เก็บไว้เพียงเล็กน้อยก็นำไปชื้อยา วันหนึ่งแดงก็ไม่ได้ขึ้นแดงเห็นแม่ร้องกรวยกรางเพื่อช่วยพี่ชาย มีอาการทุรนทุราย ก็รู้สึกสงสารเป็นอย่างมาก เพื่อนบ้านแนะนำให้แดงพาแม่ไปโรงพยาบาลซึ่งจริงๆแล้วแดงไม่มีปัญญาที่จะทำเช่นนั้นได้ แดงเพียงคิดว่า จะหาเงินที่ไหนชื้อยาให้แม่ เพื่อให้แม่หายจากอาการเจ็บปวดเท่านั้นเอง แดงได้ไปขอยืมเงินจากเพื่อนบ้าน แต่ไม่มีใครให้หยิบยืม เพราะได้ไ้มาหลายครั้งแล้วและอีกอย่างหนึ่งก็คือข้างถนนข้างที่ไปปีเหมือนกัน

ในขณะที่แดงเดินคิดหาเงินอยู่นั้น มีเงาแก่ๆคนหนึ่งหายชนมเดินผ่านมา และบังเอิญทำกระเป๋าเงินตก แดงคิดว่าควรจะไปคืนแก่คนนั้นหรือเก็บไว้เองเพื่อนำเงินไปชื้อยาให้แม่ดี

หากท่านเป็นเด็กชายแดงท่านจะตัดสินใจอย่างไร

ควรคืนเจ้าของ...หรือ...ไม่ควรคืน

ตอน ก. คำถามแต่ละคำถามต่อไปนี้สำคัญมากน้อยเพียงไร ในการตัดสินใจของท่านก่อนชื้อหาข้างต้น
กาเครื่องหมาย ✓ ลง ในช่องว่างซ้ายมือของแต่ละคำถามว่าสำคัญมากน้อยเพียงไร

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	1. หากเด็กชายแดงเก็บกระเป๋าเงินของแม่ไว้เอง จะไม่เกิดเรื่องยุ่งยากขึ้นในภายหลังหรือ
—	—	—	—	—	2. เป็นหน้าที่ของผู้เก็บกระเป๋าเงินได้ที่ต้องคืนแก่เจ้าของใช่ไหม

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	3. สัญญาที่เก็บให้ไว้กับแม่ว่าจะไม่หยิบฉวยของที่มีใช้ของคน ควรกเว้นในกรณีนี้หรือไม่
—	—	—	—	—	4. เด็กชายแดงยินดีที่จะเสี่ยงต่อการถูกคนอื่น เห็นที่เก็บกระเป๋— เงินหรือไม่
—	—	—	—	—	5. การหยิบฉวยของคนอื่นนั้นจะทำให้เสียคุณธรรมประจำใจ ไปไหม
—	—	—	—	—	6. หากแม่ทราบ เขาจะถูกลงโทษหรือไม่
—	—	—	—	—	7. เงินกลางถนนนั้น เมื่อใคร เก็บได้ก็น่าจะเป็นของคนนั้นใช่ไหม
—	—	—	—	—	8. มันเป็นเรื่องธรรมดาของลูกที่จะต้อง เอาใจใส่ดูแลแม่ของคน ไม่ใช่หรือจึงทำให้เด็กชายแดงต้องตัดสินใจ เอาเงินที่เก็บ ได้ไว้เสียเอง เพื่อซื้อยาให้แม่
—	—	—	—	—	9. เด็กชายแดงไปควร เก็บเงินของแม่ค่าไว้ไม่ใช่หรือในเมื่อ ไม่ได้เงินของตน
—	—	—	—	—	10. เด็กชายแดงต้องการ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนทั่วไปหรือไม่
—	—	—	—	—	11. ไม่ควรให้ภาวะอันเลวร้ายใดก็ตามทำให้หลักการ ของตนเอง คลอนคลายไปใช่ไหม
—	—	—	—	—	12. หากคนอื่นเห็นเข้า เขาก็ต้องเก็บ เมื่อเด็กชายแดง เก็บเสียเองจึงไปเห็นจะเป็นการ เสียหายไม่ใช่หรือ

ตอน ข. จากรายการคำถามข้างต้น เลือกข้อที่สำคัญที่สุดมา 4 ข้อ

สำคัญมากที่สุด

สำคัญมากอันดับสอง

สำคัญมากอันดับสาม

สำคัญมากอันดับสี่

ทองเงินเกิน

นายมานะกับเพื่อนขับรถยนต์ไปเที่ยวชายทะเลในวันหยุดและเกิดน้ำมันหมดระหว่างทาง ในละแวกนั้นมีปั๊มน้ำมันเล็กๆอยู่แห่งหนึ่ง นายมานะและเพื่อนต้องเข็นรถยนต์ไปเติมน้ำมันที่นั่น แต่เจ้าของปั๊มน้ำมันให้ในราคาที่แพงกว่าปกติเพราะรู้ว่านายมานะจำเป็นต้องใช้น้ำมัน เมื่อนายมานะจ่ายเงินไปและรับเงินทอนกลับคืนมานั้นได้พบว่าเจ้าของปั๊มทองเงินเกินมาให้

หากท่านเป็นนายมานะท่านจะคืนเงินที่เกินให้แก่เจ้าของปั๊มหรือไม่
 การคืนให้.. หรือ.. ไม่ควรคืนให้

ตอน ก. คำถามแต่ละคำถามต่อไปนี้สำคัญมากน้อยเพียงไรในการตัดสินใจของท่านต่อปัญหาข้างต้น กาเครื่องหมาย ✓ ลงใบช่องทางซ้ายมือของแต่ละคำถามว่าสำคัญมากน้อยเพียงไร

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	1. การไม่คืนเงินส่วนเกินจะชดกับหน้าที่ของสมาชิกที่ดีของสังคมหรือไม่
—	—	—	—	—	2. คุณค่าของความดีควรจะได้รับการใส่ใจหรือไม่
—	—	—	—	—	3. การรับเงินทอนที่เกินนั้นเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือไม่
—	—	—	—	—	4. น่าจะคืนเงินเพื่อให้เพื่อนรู้สึกว่าราก็เป็นคนซื่อตรงใช่ไหม
—	—	—	—	—	5. คนที่ไม่ดีควรจะได้รับการกระทำตอบที่ไม่ดีเช่นเดียวกันหรือไม่
—	—	—	—	—	6. นายมานะไม่ยากมีเรื่องยากพียงกับเจ้าของปั๊มไม่ว่าในกรณีใดๆใช่ไหม

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	7. หากนายมานะกินเงินให้เจ้าของบิ๊ม กนอื่นๆจะหาว่า นายบานะโกงหรือไม่
—	—	—	—	—	8. เจ้าของบิ๊มจะแก้แค้นหรือไม่ หากเขาทราบเรื่อง ภายหลัง
—	—	—	—	—	9. เมื่อต้องจ่ายค่าน้ำมันแพงกว่าปกติแล้ว ก็ควรจะได้ เงินทอนส่วนเกินนั้นมาเป็นของตนเองบ้างหรือไม่
—	—	—	—	—	10. จะเป็นการละเมิดสิทธิของกนอื่นหรือไม่ในเมื่อเงิน- ส่วนเกินนั้นแท้จริงมีโชของคนายมานะ
—	—	—	—	—	11. เป็นหน้าที่ของผู้ที่ไ้รับเงินเกินมิโชหรือที่จะต้องกิน ส่วนเกินนั้นกลับแก่เจ้าของ
—	—	—	—	—	12. เป็นเรื่องน่าละอายใจหรือไม่หากจะเก็บเงินส่วนเกิน นั้นไว้

ตอน ข. จากรายการคำถามข้างต้น เลือกข้อที่สำคัญที่สุดมา 4 ข้อ

- สำคัญมากที่สุด
 สำคัญมากอันดับสอง
 สำคัญมากอันดับสาม
 สำคัญมากอันดับสี่

หน้าที่พิเศษของสำรวจ

สำรวจ เป็นนักเรียนเรียนดีของโรงเรียนแห่งหนึ่ง มีความประพฤติดีเป็นที่เชื่อถือของครูอาจารย์ในโรงเรียน จึงได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้ทำหน้าที่สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน หากมีนักเรียนทำความผิดสารวมจะต้องรายงานให้อาจารย์ฝ่ายปกครองของโรงเรียนทราบ วันหนึ่งสำรวจพบว่า เพื่อนสนิทของเขาเองได้กระทำความผิดอย่างร้ายแรงด้วยการหนีโรงเรียนไปเล่นการพนันและสูบบุหรี่

หากท่านเป็นสำรวจ ท่านจะรายงานความผิดนี้ให้ฝ่ายปกครองของโรงเรียนทราบหรือไม่
ควรรายงาน...หรือ...ไม่ควรรายงาน

ตอน ก. คำถามแต่ละคำถามต่อไปนี้สำคัญมากน้อยเพียงไรในการตัดสินใจของท่านต่อปัญหาข้างต้นนี้ กา เครื่องหมาย ✓ ในช่องทางซ้ายมือของแต่ละคำถามว่าสำคัญมากน้อยเพียงไร

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	1. หากเป็นคนอื่น เขาก็คงไม่รายงานเรื่องของเพื่อนมิใช่หรือ
—	—	—	—	—	2. การให้ภัยและตักเตือนผู้กระทำความผิดด้วยความปรารถนาดีเป็นการเหมาะสมหรือไม่
—	—	—	—	—	3. อาจถูกเพื่อนคนนั้นลอบทำร้ายเอาภายหลังหรือไม่
—	—	—	—	—	4. ควรรายงานเพื่อได้รับความไว้วางใจจากอาจารย์เพิ่มขึ้นหรือไม่
—	—	—	—	—	5. หากไม่รายงานและอาจารย์ฝ่ายปกครองทราบ สรววมจะไม่ถูกลงโทษหรือไม่

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	6. สามารถยอมเสียไปที่จะไม่ได้รับเหรียญเชิดชูเกียรติใบ การทำงานจากฝ่ายปกครอง หากไม่รายงานในกรณีนี้
—	—	—	—	—	7. กลัวว่าคนอื่นจะว่าคนไม่รักพวกพ้องหรือไม่
—	—	—	—	—	8. เมื่อได้รับหน้าที่แล้ว ควรทำตามหน้าที่ให้เต็มที่ที่ได้รับ มอบหมายหรือไม่
—	—	—	—	—	9. น่าจะอายใจหรือไม่หากให้ความเป็นเพื่อนมาทำให้ ต้องลดความรับผิดชอบลง
—	—	—	—	—	10. หากทำเนิ่งเฉยเสีย จะไม่เท่ากับส่งเสริมให้คนไม่เคารพ กฎหมายหรือไม่
—	—	—	—	—	11. ในฐานะที่เป็นนักเรียน นักเรียนทุกคนควรจะเคารพกฎ ของโรงเรียนหรือไม่
—	—	—	—	—	12. การพนันและการ เสพยา เสพติดเป็นต้น เหตุของความ ไม่สงบสุขของสังคมส่วนรวมหรือไม่

ตอน ข. จากรายการคำถามข้างต้น เลือกข้อที่สำคัญที่สุดมา 4 ข้อ

- สำคัญมากที่สุด
 สำคัญมากอันดับสอง
 สำคัญมากอันดับสาม
 สำคัญมากอันดับสี่

หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน

ธงชัยเป็นนักเรียนมีสื่สุดท้ายของโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง เขาต้องการที่จะทำหนังสือพิมพ์สำหรับนักเรียน เพื่อจะได้แสดงออกถึงความคิดเห็นต่างๆ เขาจึงไปขออนุญาตจากอาจารย์ใหญ่ซึ่งก็ได้รับอนุญาตแต่มีข้อแม้ว่า เรื่องที่จะลงพิมพ์ทุกเรื่องต้องส่งให้อาจารย์ใหญ่ตรวจก่อน ธงชัยได้ตกลงตามข้อเสนอและได้ส่งเรื่องหลายเรื่องให้ตรวจ อาจารย์ใหญ่ได้ตรวจหมดทุกเรื่อง ต่อมาอีกสองสัปดาห์ธงชัยได้เสนอออกมา 2 เรื่อง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น เรียกร้องการปกครองระบอบประชาธิปไตยและต่อต้านกฎของโรงเรียน เช่น กฎที่ห้ามนักเรียนดูฉายาวัยเยาว์ ซึ่งปรากฏว่าได้รับความสนใจอย่างมากมาย นักเรียนเริ่มตื่นตัวกับบทความในหนังสือพิมพ์และเริ่มรวมกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องทั้งสองกันอย่างกว้างขวาง เมื่อพ่อแม่ผู้ปกครองของนักเรียนบางคนทราบเรื่อง ต่างก็โกรธและไม่เห็นด้วยกับความคิดในหนังสือพิมพ์และได้โทรศัพท์ไปยังอาจารย์ใหญ่ตำหนิว่านักเรียนควรมีหน้าที่เรียนอย่างเต็มที่ไม่ควรยุ่งกับการเมือง และหนังสือพิมพ์นี้ไปก็ยุบยงให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นต่อครูอาจารย์และแม่แก่กฎของโรงเรียน ไปสงบควรจะอนุญาตให้ออกหนังสือพิมพ์ต่อไปอีก จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจารย์ใหญ่ได้มีคำสั่งให้ธงชัยหยุดออกหนังสือพิมพ์ โดยให้เหตุผลว่ากิจกรรมของธงชัยทำให้แตกความสามัคคี

หากท่านเป็นอาจารย์ใหญ่ ท่านจะปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือไม่
ควรปิด..หรือ..ไม่ควรปิด

ตอน ก. คำถามแต่ละคำถามต่อไปนี้สำคัญมากน้อยเพียงไรในการตัดสินใจของท่านต่อปัญหาข้างต้นนี้ กาเครื่องหมาย / ลงในช่องทางซ้ายมือของแต่ละคำถามว่าสำคัญมากน้อยเพียงไร

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	1. ครูในโรงเรียนเห็นด้วยกับการปิดหนังสือพิมพ์หรือไม่
—	—	—	—	—	2. เมื่อกวาดสงบเรียบร้อยของโรงเรียนถูกคุกคาม อาจารย์ใหญ่มีสิทธิที่จะออกคำสั่งต่อักเรียนใหม่
—	—	—	—	—	3. คนเราควรมีหลักการของตนเองและปื่อสรีภาพที่จะพิจารณาเรื่องราวอย่างรอบคอบบ้างใช่ไหม
—	—	—	—	—	4. การตัดสินใจของอาจารย์ใหญ่ ค่ะ เมกสิทธิของบุคคลอื่นหรือไม่
—	—	—	—	—	5. นักเรียนควรทำตามคำสั่งอาจารย์และปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนหรือไม่
—	—	—	—	—	6. อาจารย์ใหญ่จะทำตามคำแนะนำจากผู้ปกครองนักเรียนหรือไม่
—	—	—	—	—	7. หากปิดหนังสือพิมพ์แล้วผู้ปกครองนักเรียนจะให้การสนับสนุนโรงเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่
—	—	—	—	—	8. หากปิดหนังสือพิมพ์นักเรียนจะต่อต้านกักกันหรือไม่
—	—	—	—	—	9. การวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็น เป็นคุณสมบัติที่ควรจะมีในนักเรียนนักศึกษาหรือไม่
—	—	—	—	—	10. คำสั่งของอาจารย์ใหญ่จะทำให้หงัดยแหมคความเชื่อถือต่ออาจารย์ใหญ่หรือไม่
—	—	—	—	—	11. ยี่เกีที่จะเสี่ยงต่อการถูกกการช่วยเหลือจากผู้ปกครองนักเรียนหรือไม่ โดยไม่ปิดหนังสือพิมพ์
—	—	—	—	—	12. ขงชัย ค่ะ เมกสิทธิของคนอื่นในการ เสแธอความคิดเห็นของเขาดอกมาหรือไม่

ตอน ข. จากรายการคำถามข้างต้นนี้ เลือกข้อที่สำคัญที่สุดมา 4 ข้อ

สำคัญมากที่สุด

สำคัญมากอันดับสอง

สำคัญมากอันดับสาม

สำคัญมากอันดับสี่

นักโทษแหกคุก

ผู้ชายคนหนึ่งได้รับกำหนดกษัตริย์จำคุก 10 ปี หลังจากติดคุกอยู่ 1 ปี เขาก็ได้หนีคุกและไต่ขยับที่อยู่ไปอยู่ ณ ชนบทห่างไกลของจังหวัดแห่งหนึ่ง เขาเปลี่ยนชื่อเป็น นายทองขาว นายทองขาวทำงานหนักอยู่เป็นเวลา 8 ปี จึงมีเงินพอที่จะซื้อกิจการธุรกิจเป็นของตนเอง เขาจ้างลูกจ้างในอัตราค่าจ้างที่สูง มีอิทธิพลกับทุกคนและซื้อตรงต่อลูกค้ามาก ถ้าไร ทั้งหกคนที่ได้เขาได้บริจาควินให้แก่การกุศล วันหนึ่งนาง เนียม เพื่อนบ้านเก่าแก่เมื่อหลายปีก่อนโน้นได้แวะมาทางมา เมื่อนาง เนียม เห็นนายทองขาวก็จำได้ว่า เขา เป็นนักโทษที่หนีคุกเมื่อ 8 ปีที่แล้วจึงตำรวกกำลังตามตัวอยู่

หากท่านเป็นนาง เนียม ท่านจะรายงานเรื่องของนายทองขาวให้ตำรวจทราบ เพื่อจับเขาส่งเข้าคุกหรือไป

ควรรายงาน..หรือ..ไม่ควรรายงาน

ตอน ก. คำถามแต่ละคำถามต่อไปนี้สำคัญมากน้อยเพียงไรในการตัดสินใจของท่านก่อนมีเหตุ
ข้างต้นนี้ กา เครื่องหมาย / ลงในช่องทางท้ายข้อของแต่ละคำถามว่าสำคัญมากน้อยเพียงไร

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	1. นายทองขาวได้ทำประโยชน์ให้กับสังคมส่วนใหญ่หรือไม่
—	—	—	—	—	2. ทุกครั้งจะมีคนหนีจากการ ถูกลงโทษในคดีอาชญากรรม อย่างนั้นมันจะไม่กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรมมากขึ้นหรือไม่
—	—	—	—	—	3. หากนายทองขาวทราบเรื่องจะเป็นอันตรายกับนาง เนียม หรือไม่
—	—	—	—	—	4. เมื่อนายทองขาวทำผิด นายทองขาวต้องชดเชยโดยการ ติดคุกนานพอเพียงแล้วหรือไม่
—	—	—	—	—	5. หากรายงานแล้ว นาง เนียมจะได้รางวัลจากตำรวจหรือไม่
—	—	—	—	—	6. เมื่อคนไร้อิสรภาพ คุณความดีจะเลือนหายไปไหม
—	—	—	—	—	7. นายทองขาวมีอิทธิพลมากหรือไม่
—	—	—	—	—	8. มีระเบียบวิธีรรมก่อนักโทษทั้งหมดหรือที่ควรรับโทษเต็มตาม คำพิพากษา หากนายทองขาวถูกปลดปล่อย
—	—	—	—	—	9. นาง เนียม เป็นเพื่อนที่ดีของนายทองขาวไหม
—	—	—	—	—	10. เป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะ گزارشงานเรื่องนักโทษหนี โดยไม่ต้องคำนึงถึง เหตุการณ์แวดล้อมไม่ใช่หรือไม่
—	—	—	—	—	11. ไม่ใช่ เรื่องที่บาละอายิจ เลยใช่ไหม ที่คุ้มบังคนมี คุณธรรมพยายามประกอบแต่กรรมก็เช่นนายทองขาว
—	—	—	—	—	12. คนเรา เกิดวันนี้ก็จะละ เลยหน้าที่ของพล เมืองดีหรือไม่

ตอน ข. จากรายการคำถามข้างต้น เลือกข้อที่สำคัญที่สุดมา 4 ข้อ

สำคัญที่สุด

สำคัญมากอันดับสอง

สำคัญมากอันดับสาม

สำคัญมากอันดับสี่

ให้ฉันตายเถอะ

มีผู้หญิงคนหนึ่งกำลังจะตายด้วยโรคมะเร็งซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายได้ และเธอจะมีชีวิตอยู่อีกเพียง 6 เดือนเท่านั้น เธอเจ็บปวดและทรมานมาก เธอเปลี่ยนไปหมด ใ้รับการบรรเทาอาการปวดด้วยยาาระงับปวดประเภทบอร์ฟีน ซึ่งยาประเภทนี้จะ เป็นอันตรายต่อชีวิตผู้ป่วยหากต้องมีการให้ยาไปเรื่อยๆ เธอยังมีอาการแพ้และคลื่นไส้ ความเจ็บปวดและใบ้ร่วงที่อยู่ใ้อาการสงบ เธอไม่ได้ขอร้องหมอให้เพิ่มปริมาณของมอร์ฟีนขึ้นอีก เพื่อให้เธอได้ตายไปจากความทรมาน เธอกล่าวว่าเธอไม่สามารถทนต่อสภาพความเจ็บปวดเช่นนี้ตลอดไป ซึ่งอย่างไร เธอก็จะตายในไม่กี่เดือนข้างหน้าแล้ว

หากท่านเป็นหมอ ท่านจะตัดสินใจอย่างไร

ควรทำตามคำขอร้องของผู้ป่วย...หรือ...ไม่ควรทำตาม

กอน ก. กาดามแคะกะกาดามทอไปนี้สำคัญมากน้อยเพียงไรในการตัดสินใจของท่านก่อนปัญหาข้างต้นนี้ กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางซ้ายมือของแต่ละกาดามว่าสำคัญมากน้อยเพียงไร

สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	ไม่สำคัญเลย	
—	—	—	—	—	1. กรอบครัวของผู้หญิงคนนั้นน่าจะให้กาดามใดดีกว่าหรือไม่ ว่าควรจะทำกาดามกาชอรองของผู้ป่วยหรือไม่ควร
—	—	—	—	—	2. หมอจะต้องอดกายใ้ข้อบังคับของกฎหมาย เช่นเดียวกับคนอื่นไหมว่าถ้าหากทำกาดามกาชอรองของผู้ป่วยดีเท่ากับเป็นการซาหลอนมันเอง
—	—	—	—	—	3. กนเราจะมีชีวิตที่ขึ้นกว่าเคิมหรือไม่ หากปราศจากข้อบังคับของสังคมเกี่ยวกับชีวิตและแม่แก่ความกายของพวกเขา
—	—	—	—	—	4. หมออาจจะทำได้เกิดขึ้น เหมือนกับ เป็นอุบัติเหตุได้หรือไม่
—	—	—	—	—	5. รัฐมีสิทธิใหม่ที่จะบังคับได้คนที่ชีวิตอยู่ทั้งที่คนนั้นอยากกาย
—	—	—	—	—	6. กวางกายมีกฎเกาอย่างไร ในทรกณะของ สังคม
—	—	—	—	—	7. การที่หมอจะทำ เช่นไรนั้นต้องระวังกับข้อวิพากษ์วิจารณ์ของสังคมก้วยหรือไม่
—	—	—	—	—	8. การก้วยเหลือเฟืออยู่ชีวิตของผู้คนตาบที่เจ้ากัวชอรอง ถือว่าเป็นการทำตามหน้าที่ของหมออย่างสมบูรณ์หรือไม่
—	—	—	—	—	9. หากทำกาดามกาชอรองของผู้ป่วย อาจเกิดกวางยุ่งยากกับหมอในกายหลังไหม
—	—	—	—	—	10. หมอยึดกานิยมและหลักการอะไร เป็นแนวในการปฏิบัติ
—	—	—	—	—	11. เมื่อหมออยากทำอย่างไรก็ทำอย่างนั้น ไ้ถาวรกานั่งถึงสิ่งอื่นให้มากเรื่องมิไรหรือ
—	—	—	—	—	12. ในฐานะที่เป็นหมอ ต้องพยายามทุกวิถีทางใ้คนไข้รอดกายหรือไม่

ตอน ข. จากรายการคำถามข้างต้น เลือกข้อที่สำคัญที่สุดมา 4 ข้อ

สำคัญมากที่สุด
.....

สำคัญมากอันดับสอง
.....

สำคัญมากอันดับสาม
.....

สำคัญมากอันดับสี่
.....

.....

จบ

.....

แบบสอบถามแสดง การยอมรับตนเองของนักเรียน

คำถามนี้แบ่ง เป็น 2 ตอน

ตอนซ้ายมือ แสดงลักษณะที่นักเรียนเป็นอยู่จริงๆ โดยแบ่งลักษณะของนักเรียนออกเป็น 5 ช่อง เช่น

อ้วน ผอม

ช่องแรก หมายถึงอ้วน ช่องที่สอง หมายถึงค่อนข้างอ้วน ช่องที่สาม หมายถึงรูปร่างกำยำดี ช่องที่สี่ หมายถึงค่อนข้างผอม ช่องที่ห้า หมายถึงผอม ถ้านักเรียนมีลักษณะตรงกับช่องใด ก็ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น เช่น นักเรียนเป็นคนอ้วน ก็กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแรกดังนี้

อ้วน ผอม

ตอนขวามือ แสดงความพอใจของนักเรียนที่มีต่อลักษณะของนักเรียนทางซ้ายมือ โดยแบ่งความพอใจเป็น 5 ช่อง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด นักเรียนมีความพอใจในลักษณะที่นักเรียนเป็นอยู่ทางซ้ายมือน้อยเพียงใด ก็กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้นตามความเป็นจริง นักเรียนควรทำความคุ้นเคยกับทางซ้ายมือ

ตัวอย่าง

ข้าพเจ้า เป็นคน

ข้าพเจ้าพอใจในลักษณะของข้าพเจ้าในข้อนี้

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

สวย ซีริว

รายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียน

โรงเรียน.....จังหวัด.....

ชื่อ.....ชั้น.....เพศ.....

อายุ.....ปี.....เดือน.....วันที่กรอกรายการ.....เดือน.....พ.ศ.

ข. หมวดกรรมณ์

ข้าพเจ้าเป็นกม

ข้าพเจ้ามีความพอใจในลักษณะของข้าพเจ้าทางซ้ายมือ
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. ใจเย็น	_____	ใจร้อน	_____
2. มั่นคง	_____	อ่อนไหวง่าย	_____
3. สนุกสนาน	_____	หงอยเหงา	_____
4. ยึดแน่น	_____	หยุกหยิก	_____
5. กบฏน	_____	ว้าเหว่	_____
6. สงบเรียบร้อย	_____	ตื่นเกิน	_____
7. รักง่าย	_____	เกลียดง่าย	_____
8. กล้าหาญ	_____	หวาดกลัว	_____
9. ยินดีกับผู้อื่น	_____	ซีจใจ	_____
10. กวบนกรรมณ์ได้	_____	ประหม่า	_____
11. ใจดี	_____	โมโหร้าย	_____
12. เป็นสุข	_____	กังวลใจ	_____
13. เกรงใจผู้อื่น	_____	เอาแต่ใจคน	_____
14. หนักแน่น	_____	น้อยใจ	_____
15. ราบรื่น	_____	โศกเศร้า	_____

ก. หมวดสังคม

ข้าพเจ้าเป็นคน

ข้าพเจ้ามีความพอใจในลักษณะของข้าพเจ้าทางกายมือน้อยที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. แสวงตัว	_____	เก็บตัว	_____
2. ปรับตัวง่าย	_____	ปรับตัวยาก	_____
3. ข่างพูด	_____	ขริ่ม	_____
4. เป็นผู้นำ	_____	เป็นผู้ตาม	_____
5. คล่องแคล่ว	_____	เชื่องช้า	_____
6. ใจดี	_____	ใจร้าย	_____
7. ซื่อสัตย์	_____	คคโกง	_____
8. เก่น	_____	ค้อย	_____
9. คิดถึงเกียรติ	_____	คิดถึงเงิน	_____
10. รับฟังผู้อื่น	_____	ยึดถือตนเอง	_____
11. เปิดเผย	_____	มีความลับ	_____
12. กว้างขวาง	_____	รู้จักคนน้อย	_____
13. รักความสงบ	_____	ระราน	_____
14. เสียสละ	_____	เห็นแก่ตัว	_____
15. อ่อนหวาน	_____	แข็งกระด้าง	_____

ง. หมวดสติปัญญาและความสามารถทางการ เรียน

ข้าพเจ้า เป็นคน

ข้าพเจ้ามีความพอใจในลักษณะของข้าพเจ้าทางกายมี
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. ฉลาด	_ _ _ _ _ _ _	โง่	_ _ _ _ _ _ _
2. มีไหวพริบ	_ _ _ _ _ _ _	หัวช้า	_ _ _ _ _ _ _
3. ความจำดี	_ _ _ _ _ _ _	ขี้ลืม	_ _ _ _ _ _ _
4. เรียนเก่ง	_ _ _ _ _ _ _	เรียนอ่อน	_ _ _ _ _ _ _
5. ชยัน	_ _ _ _ _ _ _	เกียจคร้าน	_ _ _ _ _ _ _
6. เอาใจใส่	_ _ _ _ _ _ _	ละเลย	_ _ _ _ _ _ _
7. มีเหตุผล	_ _ _ _ _ _ _	ไม่มีเหตุผล	_ _ _ _ _ _ _
8. สนใจ	_ _ _ _ _ _ _	ไม่สนใจ	_ _ _ _ _ _ _
9. นักคิด	_ _ _ _ _ _ _	นักจำ	_ _ _ _ _ _ _
10. รอบคอบ	_ _ _ _ _ _ _	เดินเลื้อ	_ _ _ _ _ _ _

.....

.....